

BELEIDSREGELS GEMEENTE HILVERSUM

Behorende bij de artikelen 54 en 58 tot en met 61 van de Participatiewet (PW), artikelen 17 en 25 tot en met 28 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de artikelen 17 en 25 tot en met 28 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en artikel 2.4.1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning

Verhaal en terugvordering

Het college van burgemeester en wethouders van Hilversum,

Besluit

Vast te stellen de hieronder beschreven Beleidsregels Verhaal en terugvordering Werk Inkomen en Zorg Hilversum 2015

**Vastgesteld in Collegevergadering
d.d. 1 september 2015**

Kader

De gemeente Hilversum heeft op grond van een aantal wetten een verantwoordelijkheid om uitkeringen en voorzieningen te verstrekken op grond van diverse wetten, zoals de Participatiewet (PW) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Als achteraf blijkt, dat de uitkering of voorziening ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verstrekt, dan kan deze onder bepaalde voorwaarden worden ingetrokken en teruggevorderd. Daarnaast geldt voor bijstand die op grond van de Participatiewet (PW) wordt verstrekt, dat deze onder bepaalde voorwaarden kan worden verhaald op onderhoudsplichtigen of (na overlijden) op de nalatenschap.

Voor het Sociaal Domein heeft de gemeenteraad als uitgangspunt bepaald dat teveel of ten onrechte verstrekte uitkeringen of voorzieningen teruggevorderd kunnen worden (artikel 14 Verordening Sociaal Domein Gemeente Hilversum 2015), in aanvulling op de meer specifieke verhaals- en terugvorderingbepalingen uit diverse wetten.

Over de wijze waarop gebruik gemaakt wordt van de vastgelegde terugvorderings- en verhaalsbevoegdheden, zijn in 2013 Beleidsregels opgesteld. Deze zijn geactualiseerd per 1 januari 2015. Door wijziging van de formele grondslag van diverse terugvorderings- en verhaalsbepalingen is het noodzakelijk om de beleidsregels opnieuw te actualiseren. Het betreft met nadruk *geen inhoudelijke*, maar een formele aanpassing, met als doel dat voor de bevoegdheid om uitkeringen en voorzieningen terug te vorderen en /of te verhalen eenduidig vastgesteld beleid is.

HOOFDSTUK 1. ALGEMEEN

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven, hebben dezelfde betekenis als in de hieronder genoemde wetten.
2. Voor de toepassing van deze beleidsregels wordt verstaan onder
 - a. de wet: de Participatiewet;
 - b. IOAW: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
 - c. IOAZ: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - d. Wmo: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
 - e. de wetten: de onder a tot en met d genoemde wetten en regelingen te samen;
 - f. Awb: Algemene wet bestuursrecht;
 - g. BW: Burgerlijk Wetboek;
 - h. Rv: Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;
 - i. SUWI: Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen;
 - j. ZVW: Zorgverzekeringswet;
 - k. beslagvrije voet: definitie als aangegeven in artikel 475d Rv.;
 - l. bruten: het verhogen van de vordering met de loonbelasting en premies volksverzekeringen waarvoor de gemeente die de uitkering verstrekt krachtens de Wet op de loonbelasting 1964 inhoudingsplichtig is, voor zover deze belasting en premies niet verrekenend kunnen worden met de door het college af te dragen loonbelasting en premies volksverzekeringen;
 - m. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hilversum;
 - n. fraudevordering: vordering in verband met ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende uitkering als gevolg van het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht;
 - o. inlichtingenplicht: verplichting genoemd in artikel 17, eerste lid van de wet, artikel 13, eerste lid van de IOAW, artikel 13, eerste lid van de IOAZ en artikel 30c, tweede en derde lid van de SUWI;
 - p. NVVK: Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet;
 - q. PGB: persoonsgebonden budget;
 - r. uitkering: door het college verleende subsidie, verstrekking, bijstand of uitkering in het kader van de wetten;
 - s. verhaalsbijdrage: kosten van de uitkering die worden verhaald op een onderhoudsplichtige, zoals bedoeld in paragraaf 6.5 van de wet.

Artikel 2. Bevoegdheid college

1. Het college:
 - a. herziet dan wel trekt het recht op uitkering in zoals vermeld in de wetten, indien de uitkering tot een te hoog bedrag dan wel ten onrechte is verleend;
 - b. maakt ten volle gebruik van de bevoegdheid tot het verrekenen en terugvorderen zoals in de wetten;
 - c. bruteert de vordering bij gebreke van tijdige betaling zoals in de wetten;
 - d. maakt gebruik van de bevoegdheid tot verhaal van kosten van de uitkering zoals in de wetten, met uitzondering van artikel 62b van de wet.

2. Het college vordert het PGB terug als de belanghebbende:
 - a. voor de einddatum van verstrekking van het PGB naar een andere gemeente verhuist of overlijdt. Dit naar rato van de resterende volle maanden tot aan de einddatum van de verstrekking van het PGB;
 - b. het PGB of een deel daarvan niet kan verantwoorden met toepassing van lid 3;
 - c. wist of heeft kunnen weten dat het PGB ten onrechte is betaald.
3. Als het toegekende PGB als bedoeld in lid 2 onder b niet of niet geheel verantwoord kan worden, wordt het bedrag dat onvoldoende verantwoord kan worden, teruggevorderd.

Artikel 3. Uitzonderingen

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 2 lid 1 onder b vordert het college een door haar na ontvangst van een signaal ten onrechte of tot een te hoog bedrag verstrekte uitkering niet terug, voor zover deze uitkering ook zes maanden na ontvangst van dit signaal nog onterecht of tot een te hoog bedrag is verleend, tenzij het een fraudevordering betreft of een PGB betreft.
2. Onder een signaal als genoemd in het eerste lid wordt verstaan relevante informatie waaruit kan worden afgeleid dat sprake is van een dusdanige fout, dat het college op grond daarvan actie moet ondernemen.
3. In afwijking van het bepaalde in artikel 2 lid 1 onder b beperkt het college de terugvordering conform jurisprudentie tot het bedrag dat niet zou zijn verstrekt als de belanghebbende het vermogen wel tijdig zou hebben gemeld, in die gevallen waarin het vermogen de vermogensgrens in beperkte mate overstijgt.
4. In afwijking van het bepaalde in artikel 2 lid 1 onder c ziet het college af van brutering indien sprake is van een vordering die is ontstaan buiten toedoen van belanghebbende en hem niet kan worden verweten dat de betaling van de schuld niet reeds is voldaan in het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft.

HOOFDSTUK 2. NIET-FRAUDEVORDERING

Paragraaf 2.1 REIKWIJDTE

Artikel 4. Toepassing hoofdstuk 2

De bepalingen in dit hoofdstuk zijn niet van toepassing op fraudevorderingen.

Paragraaf 2.2 TERUGVORDERING

Artikel 5. Afzien in verband met kruimelbedrag

In afwijking van het bepaalde in artikel 2, lid 1 onder b ziet het college af van het nemen van een terugvorderingsbesluit als de terug te vorderen uitkering een bedrag van € 130,00 op netto basis niet te boven gaat.

Artikel 6. Geheel of gedeeltelijk afzien van terugvordering bij schulden

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 60c van de wet en artikel 29a van de IOAW en IOAZ, verleent het college medewerking aan een schuldregeling indien:
 - a. redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende niet kan voortgaan met het betalen van zijn schulden; en
 - b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
 - c. de vordering(en) van de gemeente wegens teruggevorderde uitkering ten minste wordt voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang; en
 - d. een verzoek tot medewerking aan een schuldsanering /-bemiddeling wordt ingediend door een bij het NVVK aangesloten schuldbemiddelingsorganisatie of een Nederlandse gemeente.

2. Het eerste lid is niet van toepassing indien:
 - a. de terugvordering van uitkering het gevolg is van verwijtbaar gedrag van de belanghebbende dan wel de vordering bijstand die is verstrekt in de vorm van een geldlening op grond van het bepaalde in artikel 48, tweede lid, aanhef en onder b, van de wet;
 - b. de vordering wordt gedekt door pand of hypotheek op een goed of goederen, behoudens voor zover de vordering niet op die goederen verhaald kan worden.
3. Het besluit om af te zien van terugvordering bij schulden wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien:
 - a. niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling tot stand is gekomen die voldoet aan de eisen bedoeld in het eerste lid;
 - b. de belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet;
 - c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

Paragraaf 2.3 BETALINGSVERPLICHTING

Artikel 7. Invorderingsbesluit

1. Het college start de invordering gelijktijdig met de afgifte van het besluit tot terugvordering en hanteert daarbij de in artikel 4:87 Awb genoemde betalingstermijn van zes weken.
2. Het gelijktijdig met het terugvorderingbesluit afgegeven invorderingsbesluit omvat daarbij de volgende punten:
 - a. de hoogte van (het saldo van) de vordering;
 - b. de betalingsverplichting om de vordering in zijn geheel te voldoen;
 - c. de datum waarop de betalingsverplichting ingaat of moet zijn voldaan;
 - d. de mogelijkheid voor belanghebbende om binnen 6 weken na verzenddatum van de beschikking als bedoeld in artikel 4:87 Awb een betalingsregeling te treffen;
 - e. de vermelding dat het aangaan van nieuwe betalingsverplichtingen niet leidt tot een nieuwe vaststelling van de opgelegde betalingsverplichting behoudens onvoorziene omstandigheden;
 - f. de rechtsgevolgen bij niet-nakoming van de betalingsverplichting.

Artikel 8. Verrekening

Onverminderd het bepaalde in artikel 60, vierde lid van de wet en artikel 28, tweede lid van de IOAW en IOAZ en ongeacht het in artikel 9 genoemde uitstel van betaling, gaat het college, indien mogelijk meteen na afgifte van het besluit tot terugvordering, over tot verrekening van de vordering met toekomstige betalingen.

Artikel 9. Uitstel van betaling

1. Het college verleent uitstel van betaling indien haar ambtshalve dan wel op basis van een gemotiveerd verzoek van belanghebbende duidelijk is dat belanghebbende geen mogelijkheid heeft om binnen de gestelde betalingstermijn tot algehele aflossing van de vordering over te gaan.
2. Voor zover belanghebbende beschikt over aflossingscapaciteit verbindt het college aan het verleende uitstel de voorwaarde dat belanghebbende deze aflossingscapaciteit aanwendt ter aflossing van de openstaande schuld.
3. Onverminderd het bepaalde in het tweede lid verbindt het college aan de verlening van (verder) uitstel de extra voorwaarde dat belanghebbende indien hij over vermogen beschikt dan wel komt te beschikken, dit vermogen - voor zover dit meer bedraagt dan de voor hem geldende bijstandsnorm - aanwendt ter aflossing van de openstaande schuld.
4. Bij de vaststelling of belanghebbende over vermogen beschikt als bedoeld in het derde lid:
 - a. worden de vorderingen die het gevolg zijn van te veel ontvangen uitkering buiten beschouwing gelaten; en

- b. is het bepaalde in artikel 34, tweede lid, onder a en d van de wet van overeenkomstige toepassing.
- 5. Het uitstel wordt ingetrokken indien de belanghebbende de nader overeengekomen aflossing niet nakomt.

Artikel 10. Betalingsregeling

- 1. Het verzoek van een belanghebbende tot een betalingsregeling als bedoeld in artikel 7 lid 2 onder d wordt door het college afgewezen indien de belanghebbende beschikt over vermogen dat, gelet op de omstandigheden van de belanghebbende, redelijkerwijs te gelde gemaakt kan worden.
- 2. Niet als vermogen, als bedoeld in het eerste lid, wordt in aanmerking genomen het aanwezige vermogen voor zover dit minder bedraagt dan de geldende vermogensgrens zoals genoemd in artikel 34, derde lid van de wet.
- 3. Het college neemt binnen acht weken na ontvangst van het verzoek tot het treffen van een betalingsregeling een besluit;
- 4. Het besluit vermeldt:
 - a. de hoogte van de maandelijks te betalen aflossingsverplichting;
 - b. de ingangs- en verwachte einddatum van de aflossingsverplichting;
 - c. de wijze waarop het besluit, bij gebreke van tijdige betaling, ten uitvoer wordt gelegd waaronder tevens begrepen de aankondiging dat eventuele invorderingskosten vanwege inschakeling van derden voor rekening van belanghebbende zijn;
 - d. de mededeling dat, bij gebreke van tijdige betaling, de vordering in zijn geheel, zonder verdere vooraankondiging, ineens opeisbaar wordt en dat het college in dat geval niet langer gebonden is aan de vastgestelde aflossingsverplichting onder a van dit lid.

Artikel 11. Vaststelling van de aflossingsverplichting bij belanghebbenden met een uitkering

- 1. Indien belanghebbende een uitkering ontvangt op grond van de wet, de IOAW of de IOAZ, bedraagt de hoogte van de aflossingsverplichting per maand de voor belanghebbende geldende uitkering onder aftrek van de beslagvrije voet.
- 2. In afwijking van het gestelde in het eerste lid, wordt met een betalingsvoorstel van de belanghebbende ingestemd voor zover daarmee de vordering binnen een periode van 24 maanden in zijn geheel kan worden afgelost.

Artikel 12. Vaststelling aflossingsverplichting bij belanghebbenden die geen uitkering (meer) hebben

- 1. De hoogte van de maandelijkse aflossingsverplichting bij beëindiging of intrekking van de uitkering wordt gedurende maximaal zes maanden na de verzenddatum van dit besluit gesteld op het bedrag dat belanghebbende maandelijks reeds afloste of had moeten aflossen tijdens periode waarin een uitkering is ontvangen.
- 2. Na afloop van de termijn van zes maanden wordt bij alle vorderingen de hoogte van de aflossingsverplichting per maand vastgesteld op het maandelijkse inkomen onder aftrek van de beslagvrije voet, tenzij het een belanghebbende betreft als bedoeld in artikel 475e Rv.
- 3. Indien geen sprake is van een situatie als bedoeld in lid 1, wordt bij alle vorderingen de hoogte van de aflossingsverplichting per maand direct vastgesteld op het maandelijkse inkomen onder aftrek van de beslagvrije voet, tenzij het een belanghebbende betreft als bedoeld in artikel 475e Rv.
- 4. In afwijking van het gestelde in het tweede en derde lid, wordt met een betalingsvoorstel van de belanghebbende ingestemd voor zover daarmee de vordering binnen een periode van 24 maanden in zijn geheel kan worden afgelost.

Artikel 13. Wijziging aflossingsverplichting

1. Het college is bevoegd om tussentijds de hoogte van een eerder vastgestelde aflossingsverplichting te verhogen of te verlagen dan wel te wijzigen in een aflossingsverplichting ineens, indien een onderzoek naar de aflossingsverplichting daartoe aanleiding geeft.
2. Het college kan in het onderzoeksplan nadere regels vaststellen over de periode en de frequentie waarbinnen het onderzoek naar de aflossingsverplichting wordt gedaan.
3. Wanneer het college als gevolg van een onderzoek besluit tot wijziging of handhaving van de eerder opgelegde aflossingsverplichting, wordt belanghebbende hiervan in kennis gesteld bij beschikking.
4. In het geval van een gewijzigde aflossingsverplichting wordt deze opgelegd met ingang van de eerste dag van de maand die volgt op die van de beschikking.

Artikel 14. Verzoek belanghebbende

1. Belanghebbende kan een schriftelijk verzoek doen, onder bijvoeging van financiële en andere relevante gegevens met bewijsstukken, tot:
 - a. wijziging van de eerder vastgestelde aflossingsverplichting; of
 - b. tijdelijk uitstel van de aflossingsverplichting, omdat de belanghebbende meent niet aan de eerder vastgestelde periodieke aflossingsverplichting te kunnen voldoen.
2. Binnen acht weken na ontvangst van het verzoek neemt het college een besluit over de aanvraag als bedoeld in het eerste lid en deelt dit aan belanghebbende mee.
3. Het tijdelijke uitstel als bedoeld in lid 1 onder b wordt in ieder geval verleend als er sprake is van zeer dringende redenen die het uitstel noodzakelijk maken.
4. Bij tijdelijk uitstel blijft de bevoegdheid tot verrekening als bedoeld in artikel 4:93 Awb bestaan.
5. De termijn waarvoor het uitstel geldt, wordt vastgelegd in een beschikking tot uitstel van betaling als bedoeld in artikel 4:94 Awb.
6. Het verzoek tot tijdelijk uitstel als bedoeld in lid 1 onder b wordt in ieder geval afgewezen als:
 - a. de medewerking van de belanghebbende naar het oordeel van het college onvoldoende is;
 - b. de gevraagde zekerheid niet wordt gesteld;
 - c. de waarde van de vermogensobjecten in redelijkheid te gelde kan worden gemaakt ten einde daarmee de verschuldigde vordering te betalen;
 - d. de berekende aflossingsverplichting zodanig is dat de invordering direct voldaan kan worden;
 - e. de betalingsregeling zich bij uitstel over een onaanvaardbare termijn uitstrekt;
 - f. de betalingsproblemen structureel zijn en uitstel geen uitkomst biedt;
 - g. de (rest)invordering minder bedraagt dan € 50,00.
7. Het verzoek tot wijziging van de aflossingsverplichting, schort de lopende aflossingsverplichting niet op tenzij er sprake is van dringende redenen.

Paragraaf 2.4 VERZUIM

Artikel 15. Invorderingskosten

1. Het college maakt geen gebruik van haar bevoegdheid om wettelijke rente in rekening te brengen over de periode van verzuim als bedoeld in artikel 4:98 Awb of om een vergoeding te vragen bij aanmaning als bedoeld in artikel 4:113 Awb.
2. Indien moet worden overgegaan tot invordering bij dwangbevel als bedoeld in artikel 4:114 Awb wordt de vordering verhoogd met de kosten van het dwangbevel als bedoeld in artikel 4:120 Awb.
3. De buitengerechtelijke kosten als bedoeld in artikel 4:120 lid 2 Awb en het Besluit buitengerechtelijke kosten bedragen 15% van de vordering met een minimum van € 50,00 en een maximum van € 1.000,00.

Paragraaf 2.5 KWIJTSCHELDING

Artikel 16. Kwijtschelding na voldoen aflossingsverplichtingen

1. In afwijking van artikel 2, onder b kan het college afzien van terugvordering of van verdere terugvordering van uitkering indien de belanghebbende:
 - a. gedurende vijf jaar volledig aan zijn aflossingsverplichtingen heeft voldaan;
 - b. gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn aflossingsverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode, vermeerderd met de daarover verschuldigde op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald;
 - c. gedurende vijf jaar geen betalingen heeft kunnen verrichten en niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment gaat verrichten; of
 - d. een bedrag, overeenkomend met ten minste 50% van de restsom, in één keer aflost.
2. In beginsel wordt een besluit als bedoeld in het eerste lid, onder a of b alleen genomen als de belanghebbende daarom schriftelijk heeft verzocht.
3. Tot toepassing van het eerste lid onder c en d wordt uitsluitend ambtshalve besloten.

Artikel 17. Uitzondering op kwijtschelding na voldoen aflossingsverplichtingen

1. Artikel 16 is niet van toepassing ten aanzien van vorderingen die door pand of hypotheek op een goed of goederen zijn gedekt, behoudens voor zover zij niet op die goederen verhaald kunnen worden.
2. Het op basis van artikel 16 genomen besluit tot afzien van (verdere) terugvordering wordt ingetrokken, indien op een later tijdstip blijkt dat belanghebbende onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

Artikel 18. Kwijtschelding bij lening

1. Als de uitkering is verstrekt in de vorm van een geldlening, kan het college besluiten af te zien van terugvordering of van verdere terugvordering van de geldlening indien de belanghebbende gedurende 36 maanden volledig aan zijn verplichtingen heeft voldaan.
2. Kwijtschelding als bedoeld in het eerste lid, is niet mogelijk indien de geldlening aan belanghebbende is verstrekt ingevolge artikel 48, tweede lid van de wet.
3. In beginsel wordt een besluit als bedoeld in het eerste lid, slechts genomen als de belanghebbende daarom schriftelijk heeft verzocht.
4. Bij de besluitvorming van het besluit over afzien van (verdere) terugvordering neemt het college in ieder geval in overweging:
 - a. de door de belanghebbende verleende medewerking bij onderzoeken terzake van de vordering en betalingsmogelijkheden;
 - b. de omstandigheden van de belanghebbende of het gezin van belanghebbende ten tijde van het verzoek om kwijtschelding;
 - c. de inspanningen van belanghebbende (en/of partner) om door arbeid zelfstandig in het bestaan te kunnen voorzien;
 - d. de toekomstverwachtingen en vooruitzichten van belanghebbende of het gezin van de belanghebbende;
 - e. de verwijtbaarheid met betrekking tot het ontstaan van de vordering;
 - f. de hoogte van de restantvordering in vergelijking met de oorspronkelijke vordering.

HOOFDSTUK 3. FRAUDEVORDERING

Paragraaf 3.1 REIKWIJDTE

Artikel 19. Toepassing hoofdstuk 3

De bepalingen in dit hoofdstuk zijn van toepassing op fraudevorderingen.

Paragraaf 3.2 BETALINGSVERPLICHTING

Artikel 20. Invorderingsbesluit

1. Het college start de invordering gelijktijdig met de afgifte van het besluit tot terugvordering en hanteert daarbij de in artikel 4:87 Awb genoemde betalingstermijn van zes weken.
2. Het gelijktijdig met het terugvorderingsbesluit afgegeven invorderingsbesluit omvat daarbij de volgende punten:
 - a. de hoogte van (het saldo van) de vordering;
 - b. de betalingsverplichting om de vordering in zijn geheel te voldoen;
 - c. de datum waarop de betalingsverplichting in gaat of moet zijn voldaan;
 - d. de mogelijkheid voor belanghebbende om binnen 6 weken na verzenddatum van de beschikking als bedoeld in artikel 4:87 Awb een betalingsregeling te treffen;
 - e. de vermelding dat het aangaan van nieuwe schuldverplichtingen niet leidt tot een nieuwe vaststelling van opgelegde betalingsverplichting behoudens bijzondere onvoorziene omstandigheden;
 - f. de rechtsgevolgen bij niet-nakoming van de betalingsverplichting.

Artikel 21. Verrekening

Onverminderd het bepaalde in artikel 60, vierde lid van de wet en artikel 28, tweede lid van de IOAW en IOAZ en ongeacht het in artikel 22 genoemde uitstel van betaling, gaat het college indien mogelijk meteen na afgifte van het besluit tot terugvordering over tot verrekening van de vordering met toekomstige betalingen.

Artikel 22. Uitstel van betaling

1. Het college verleent uitstel van betaling indien haar ambtshalve dan wel op basis van een gemotiveerd verzoek van belanghebbende duidelijk is dat belanghebbende geen mogelijkheid heeft om binnen de gestelde betalingstermijn tot algehele aflossing van de vordering over te gaan.
2. Voor zover belanghebbende beschikt over aflossingscapaciteit verbindt het college aan het verleende uitstel de voorwaarde dat belanghebbende deze aflossingscapaciteit aanwendt ter aflossing van de openstaande schuld.
3. Onverminderd het bepaalde in het tweede lid verbindt het college aan de verlening van (verder) uitstel de extra voorwaarde dat belanghebbende indien hij over vermogen beschikt dan wel komt te beschikken, dit vermogen - voor zover dit meer bedraagt dan de voor hem geldende bijstandsnorm - aanwendt ter aflossing van de openstaande schuld.
4. Bij de vaststelling of belanghebbende over vermogen beschikt als bedoeld in het derde lid:
 - a. worden de vorderingen die het gevolg zijn van te veel ontvangen uitkering buiten beschouwing gelaten; en
 - b. is het bepaalde in artikel 34, tweede lid, onder a en d van de wet van overeenkomstige toepassing.
5. Het uitstel wordt ingetrokken indien belanghebbende de nader overeengekomen aflossing niet nakomt.

Artikel 23. Betalingsregeling

1. Het verzoek van een belanghebbende tot een betalingsregeling als bedoeld in artikel 20 lid 2 onder d wordt door het college afgewezen indien de belanghebbende beschikt over vermogen dat, gelet op de omstandigheden van de belanghebbende, redelijkerwijs te gelde gemaakt kan worden.
2. Niet als vermogen, als bedoeld in het eerste lid, wordt in aanmerking genomen het aanwezige vermogen voor zover dit minder bedraagt dan de geldende vermogensgrens zoals genoemd in artikel 34, derde lid van de wet.

3. Het college neemt binnen acht weken na ontvangst van het verzoek tot het treffen van een betalingsregeling een besluit.
4. Het besluit vermeldt:
 - a. de hoogte van de maandelijks te betalen aflossingsverplichting;
 - b. de ingangs- en verwachte einddatum van de aflossingsverplichting;
 - c. de wijze waarop het besluit, bij gebreke van tijdige betaling, ten uitvoer wordt gelegd waaronder tevens begrepen de aankondiging dat eventuele invorderingskosten vanwege inschakeling van derden voor rekening van belanghebbende zijn;
 - d. de mededeling dat, bij gebreke van tijdige betaling, de vordering in zijn geheel, zonder verdere vooraankondiging, ineens opeisbaar wordt en dat het college in dat geval niet langer gehouden is aan de vastgestelde aflossingsverplichting.

Artikel 24. Vaststelling van de aflossingsverplichting bij belanghebbenden met een uitkering

1. Indien belanghebbende een uitkering ontvangt op grond van de wet, de IOAW of de IOAZ, bedraagt de hoogte van de aflossingsverplichting per maand de voor belanghebbende geldende uitkering onder aftrek van de beslagvrije voet.
2. In afwijking van het gestelde in het eerste lid, wordt met een betalingsvoorstel van de belanghebbende ingestemd voor zover daarmee de vordering binnen een periode van 24 maanden in zijn geheel kan worden afgelost.

Artikel 25. Vaststelling aflossingsverplichting bij belanghebbenden die geen uitkering (meer) hebben

1. De hoogte van de maandelijks aflossingsverplichting bij beëindiging of intrekking van de uitkering wordt gedurende maximaal zes maanden na de verzenddatum van dit besluit, gesteld op het bedrag dat belanghebbende maandelijks reeds afloste of had moeten aflossen tijdens periode waarin een uitkering is ontvangen.
2. Na afloop van de termijn van zes maanden wordt bij alle vorderingen de hoogte van de aflossingsverplichting per maand vastgesteld op het maandelijks inkomen onder aftrek van de beslagvrije voet, tenzij het een belanghebbende betreft als bedoeld in artikel 475e Rv.
3. Indien geen sprake is van een situatie als bedoeld onder lid 1, wordt bij alle vorderingen de hoogte van de aflossingsverplichting per maand direct vastgesteld op het maandelijks inkomen onder aftrek van de beslagvrije voet, tenzij het een belanghebbende betreft als bedoeld in artikel 475e Rv.
4. In afwijking van het gestelde in het tweede en derde lid, wordt met een betalingsvoorstel van de belanghebbende ingestemd voor zover daarmee de vordering binnen een periode van 24 maanden in zijn geheel kan worden afgelost.

Artikel 26. Wijziging aflossingsverplichting

1. Het college is bevoegd om tussentijds de hoogte van een eerder vastgestelde aflossingsverplichting te verhogen of te verlagen dan wel te wijzigen in een aflossingsverplichting ineens, indien een onderzoek naar de aflossingsverplichting daartoe aanleiding geeft.
2. Het college kan nadere regels vaststellen over de periode en de frequentie waarbinnen het onderzoek naar de aflossingsverplichting wordt gedaan in het onderzoeksplan.
3. Wanneer het college als gevolg van een onderzoek besluit tot wijziging of handhaving van de eerder opgelegde aflossingsverplichting, wordt belanghebbende hiervan in kennis gesteld bij beschikking.
4. In het geval van een gewijzigde betalingsverplichting wordt deze opgelegd met ingang van de eerste dag van de maand die volgt op die van de beschikking.

Artikel 27. Verzoek belanghebbende

1. Belanghebbende kan een schriftelijk verzoek doen, onder bijvoeging van financiële en andere relevante gegevens met bewijsstukken, tot:

- a. wijziging van de eerder vastgestelde aflossingsverplichting; of
 - b. tijdelijk uitstel van de aflossingsverplichting, omdat de belanghebbende meent niet aan de eerder vastgestelde periodieke aflossingsverplichting te kunnen voldoen.
2. Binnen acht weken na ontvangst van het verzoek neemt het college een besluit over de aanvraag als bedoeld in het eerste lid en deelt dit aan belanghebbende mee.
 3. Het tijdelijke uitstel als bedoeld in lid 1 onder b wordt in ieder geval verleend als er sprake is van zeer dringende redenen die het uitstel noodzakelijk maken.
 4. Bij tijdelijk uitstel blijft de bevoegdheid tot verrekening als bedoeld in artikel 4:93 Awb wel bestaan.
 5. De termijn waarvoor het uitstel geldt, wordt vastgelegd in een beschikking tot uitstel van betaling als bedoeld in artikel 4:94 Awb.
 6. Het verzoek tot tijdelijk uitstel als bedoeld in lid 1 onder b wordt in ieder geval afgewezen als
 - a. de medewerking van de belanghebbende naar het oordeel van het college onvoldoende is;
 - b. de gevraagde zekerheid niet wordt gesteld;
 - c. de waarde van de vermogensobjecten in redelijkheid te gelde kan worden gemaakt ten einde daarmee de verschuldigde vordering te betalen;
 - d. de berekende aflossingsverplichting zodanig is dat de invordering direct voldaan kan worden;
 - e. de betalingsregeling zich bij uitstel over een onaanvaardbare termijn uitstrekt;
 - f. de betalingsproblemen structureel zijn en uitstel geen uitkomst biedt;
 - g. de (rest)invordering minder bedraagt dan € 50,00.
 7. Het verzoek schort de lopende verplichting niet op tenzij er sprake is van dringende redenen.

VERZUIM

Artikel 28. Invorderingskosten

1. Het college maakt geen gebruik van haar bevoegdheid om wettelijke rente in rekening te brengen over de periode van verzuim als bedoeld in artikel 4:98 Awb of om een vergoeding te vragen bij aanmaning als bedoeld in artikel 4:113 Awb.
2. Indien moet worden overgegaan tot invordering bij dwangbevel als bedoeld in artikel 4:114 Awb wordt de vordering verhoogd met de kosten van het dwangbevel als bedoeld in artikel 4:120 van de Awb.
3. De buitengerechtelijke kosten als bedoeld in artikel 4:120 lid 2 Awb en het Besluit buitengerechtelijke kosten bedragen 15% van de vordering met een minimum van € 50,00 en een maximum van € 1.000,00.

Paragraaf 3.3 KWIJTSCHELDING

Artikel 29. Kwijtschelding na voldoen aflossingsverplichtingen

1. In afwijking van artikel 2 lid 1 onder b kan het college afzien van terugvordering of van verdere terugvordering van uitkering conform artikel 58, lid 7 van de wet.
2. In beginsel wordt een besluit als bedoeld in artikel 58, lid 7, onder a, b. of d. van de wet alleen genomen als de belanghebbende daarom schriftelijk heeft verzocht. Tot toepassing van artikel 58, lid 7 onder c van de wet wordt uitsluitend ambtshalve besloten.
3. Bij de totstandkoming van het besluit over afzien van (verdere) terugvordering neemt het college in ieder geval in overweging:
 - a. de door de belanghebbende verleende medewerking bij onderzoeken terzake van de vordering en betalingsmogelijkheden;
 - b. de omstandigheden van de belanghebbende of het gezin van belanghebbende ten tijde van het verzoek om een besluit tot afzien te nemen;
 - c. de inspanningen van belanghebbende (en/of partner) om door arbeid zelfstandig in het bestaan te kunnen voorzien;

- d. de toekomstverwachtingen en vooruitzichten van belanghebbende of het gezin van de belanghebbende;
- e. de verwijtbaarheid met betrekking tot het ontstaan van de vordering;
- f. de hoogte van de restantvordering in vergelijking met de oorspronkelijke vordering.

Artikel 30. Uitzondering op kwijtschelding na voldoen aflossingsverplichtingen

1. Artikel 29 is niet van toepassing ten aanzien van vorderingen die door pand of hypotheek op een goed of goederen zijn gedekt, behoudens voor zover zij niet op die goederen verhaald kunnen worden.
2. Het op basis van artikel 29 genomen besluit tot afzien van (verdere) terugvordering wordt ingetrokken, indien op een later tijdstip blijkt dat belanghebbende onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

HOOFDSTUK 4. VERHAAL

Artikel 31. Afzien van verhaal

Het college ziet af van verhaal indien:

- a. de op te leggen verhaalsbijdrage als bedoeld in artikel 62 van de wet lager is dan € 50,00 per maand;
- b. de op te leggen verhaalsbijdrage als bedoeld in artikel 62f van de wet in totaliteit minder bedraagt dan € 300,00;
- c. het bruto-inkomen minder bedraagt dan € 1.600 per maand;
- d. gelet op de omstandigheden van degene op wie verhaal wordt gezocht of degene die een uitkering ontvangt of heeft ontvangen, er naar het oordeel van het college dringende redenen aanwezig zijn.

Artikel 32. Hoogte verhaalsbijdrage

1. Het college verricht onderzoek naar de hoogte van de draagkracht voor het berekenen van een verhaalsbijdrage.
2. Indien de onderhoudsplichtige, ondanks herhaald verzoek daartoe, geen gegevens heeft overlegd, stelt het college de verhaalsbijdrage vast op basis van de bij het college bekend zijnde gegevens.

Artikel 33. Ingangsdatum verhaal

1. Behoudens in de gevallen aangegeven in artikel 62f onder a of b van de wet, vindt verhaal plaats met ingang van de 1^e van de maand, volgend op de datum van verzending van de brief waarin de gemeente te kennen geeft van plan te zijn bijstand te gaan verhalan.
2. In deze brief wordt degene op wie verhaald wordt, het verzoek gedaan inzicht te geven in zijn financiële omstandigheden.

Artikel 34. Wijziging verhaalsbijdrage

1. Indien gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven, stelt het college als gevolg van het onderzoek de verhaalsbijdrage gewijzigd vast.
2. Het college gaat niet over tot het gewijzigd vaststellen van een verhaalsbijdrage indien de hoogte van verhaalsbijdrage met minder dan € 50,00 per maand is gewijzigd ten opzichte van het vorige onderzoek.

Artikel 35. Verzuim

1. Indien de onderhoudsplichtige niet uit eigen beweging bereid is de bijdrage voor levensonderhoud te voldoen, dan wel niet tijdig tot betaling daarvan overgaat, besluit het college tot verhaal in rechte.

2. Het college ziet af van verhaal in rechte, indien het te verhalen bedrag een bedrag van € 300,00 op jaarbasis niet te boven gaat.
3. Indien de belanghebbende niet bereid is de door de rechter op verzoek van het college vastgestelde bijdrage voor levensonderhoud te voldoen, wordt die uitspraak tenuitvoergelegd door middel van executoriaal beslag overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens artikel 479e lid 2 Rv.

HOOFDSTUK 5. SLOTBEPALINGEN

Artikel 36. Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze beleidsregels, indien toepassing van de beleidsregels tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 37. Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels verhaal en terugvordering Inkomen en Zorg Hilversum 2015.

Artikel 38. Inwerkingtreding

1. Deze beleidsregels treden in werking met ingang van 1 oktober 2015 en werken terug tot en met 1 januari 2015.
2. De “Gewijzigde beleidsregels verhaal en terugvordering Werk Inkomen en Zorg gemeente Hilversum 2013” worden per gelijke datum ingetrokken.

TOELICHTING
Beleidsregels verhaal en terugvordering
Werk Inkomen en Zorg
GEMEENTE HILVERSUM 2015

Document: Beleidsregels verhaal en terugvordering
Versie: versie def (bij besluit B&W beleidsregels)
Ingangsdatum: 1 oktober 2015

1. INHOUD

HOOFDSTUK 1.	ALGEMEEN	17
1.1.	Begripsbepalingen	17
1.2.	Bevoegdheid college	18
1.3.	Jurisprudentie	19
HOOFDSTUK 2.	NIET-FRAUDEVORDERING	20
2.1.	Reikwijdte	20
2.2.	Terugvordering	20
2.2.1.	<i>Herzien en intrekken na foutief besluit</i>	<i>20</i>
2.2.2.	<i>Opschorting en intrekking bij niet meewerken</i>	<i>21</i>
2.2.3.	<i>Terugvorderingsbesluit</i>	<i>21</i>
2.2.4.	<i>Afzien van terugvordering</i>	<i>22</i>
2.2.5.	<i>Verjaring</i>	<i>23</i>
2.2.6.	<i>Civielrechtelijke terugvordering</i>	<i>23</i>
2.2.7.	<i>Dringende redenen</i>	<i>24</i>
2.3.	Betalingsverplichting	24
2.3.1.	<i>Procedure innen</i>	<i>24</i>
2.3.2.	<i>Invorderingsbesluit</i>	<i>25</i>
2.3.3.	<i>Verrekening</i>	<i>25</i>
2.3.4.	<i>Uitstel van betaling</i>	<i>26</i>
2.3.5.	<i>Betalingsregeling</i>	<i>27</i>
2.3.6.	<i>Vaststellen aflossingsverplichting</i>	<i>27</i>
2.3.7.	<i>Wijzigen aflossingsverplichting</i>	<i>28</i>
2.4.	Verzuim	28
2.4.1.	<i>Procedure bij verzuim</i>	<i>28</i>
2.4.2.	<i>Kosten bij verzuim</i>	<i>29</i>
2.5.	Kwijtschelding	31
2.5.1.	<i>Procedure</i>	<i>31</i>
2.5.2.	<i>Intrekking kwijtschelding</i>	<i>32</i>
HOOFDSTUK 3.	FRAUDEVORDERING	32
3.1.	Reikwijdte	32
3.2.	Terugvordering	32
3.2.1.	<i>Herzien en intrekken bij schending inlichtingenplicht</i>	<i>32</i>
3.2.2.	<i>Opschorting en intrekking bij schending inlichtingenplicht</i>	<i>32</i>
3.2.3.	<i>Terugvorderingsbesluit</i>	<i>33</i>
3.2.4.	<i>Afzien van terugvordering</i>	<i>34</i>
3.2.5.	<i>Verjaring</i>	<i>35</i>
3.3.	Betalingsverplichting	35
3.3.1.	<i>Procedure innen</i>	<i>35</i>
3.3.2.	<i>Invorderingsbesluit</i>	<i>35</i>
3.3.3.	<i>Verrekening</i>	<i>36</i>
3.3.4.	<i>Uitstel van betaling</i>	<i>37</i>
3.3.5.	<i>Betalingsregeling</i>	<i>38</i>
3.3.6.	<i>Vaststellen aflossingsverplichting</i>	<i>38</i>
3.3.7.	<i>Wijzigen aflossingsverplichting</i>	<i>39</i>
3.4.	Verzuim	40
3.4.1.	<i>Procedure bij verzuim</i>	<i>40</i>
3.4.2.	<i>Kosten bij verzuim</i>	<i>40</i>

3.5.	Kwijtschelding.....	42
3.5.1.	<i>Procedure</i>	42
3.5.2.	<i>Intrekking kwijtschelding</i>	43
HOOFDSTUK . VERHAAL		43
4.1.	Reikwijdte	43
4.2.	Afzien van verhaal	43
4.3.	Hoogte verhaalsbijdrage	44
4.4.	Wijziging	44
4.5.	Verzuim.....	44
HOOFDSTUK 5.	SLOTBEPALINGEN	45

2. INLEIDING

Beleidsvrijheid

Met de invoering van de Wet werk en bijstand in 2004 heeft de gemeente beleidsvrijheid gekregen in het debiteurenbeleid Sociale Zaken. Deze bevoegdheid is ongewijzigd in stand gebleven onder het regime van de Participatiewet, die op 1 januari 2015 in werking is getreden.

Met de inwerkingtreding van de Wet aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW-wetten ('Fraudewet') per 1 januari 2013 is de beleidsvrijheid in het debiteurenbeleid voor het college weer gedeeltelijk ingeperkt. Het college heeft bij fraudevorderingen niet meer de keuze om terug te vorderen, maar wordt verplicht terug te vorderen. Met betrekking tot "gewone" vorderingen en het inzetten van verhaal heeft het college nog wel volledige beleidsvrijheid.

Ook met betrekking tot teveel of ten onrechte verstrekte pgb's of maatwerkvoorzieningen in het kader van de Wmo geldt, dat de gemeente beleidsvrijheid heeft om dergelijke verstrekking in te trekken en evt. terug te vorderen, indien aan de voorwaarden is voldaan. De nieuwe Wmo, die op 1 januari 2015 in werking is getreden, heeft daar geen verandering in aangebracht.

Deze toelichting is bedoeld als een soort handboek voor debiteurenbeleid Sociale Zaken. Er wordt ingegaan op de beleidsregels, maar ook op de wetteksten en jurisprudentie. De onderliggende beleidsregels vervangen de 'Gewijzigde beleidsregels verhaal en terugvordering Sociale Zaken 2013' maar zijn inhoudelijk identiek aan die beleidsregels.

Uitgangspunten

Voor het beleid gelden de volgende uitgangspunten:

- Op de eerste plaats moeten vorderingen worden voorkomen, aanhakend bij het handhavingsbeleid
- Ten onrechte verstrekte uitkering moet zo vroeg mogelijk worden gesignaleerd
- Vorderingen moeten zo veel mogelijk volledig worden geïnd
- Vorderingen moeten zo veel mogelijk in één keer worden terugbetaald. Als dit niet mogelijk is, is betaling in termijnen mogelijk binnen een maximale periode
- Er wordt onderscheid gemaakt tussen fraudevorderingen en niet-fraudevorderingen

Maatwerk

Van belang is ook dat het beleid van het college ruimte laat voor maatwerk. Het criterium van de redelijkheid en de billijkheid brengt met zich mee, dat het college zich steeds moet afvragen of in een individuele situatie terugvordering gerechtvaardigd is dan wel er redenen aanwezig zijn hiervan af te zien. Terugvordering van de uitkering is daarnaast onderworpen aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zoals het zorgvuldigheidsbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel. Op deze wijze moet er evenwicht worden bereikt tussen maatwerk en regelgeving.

Leeswijzer

Deze toelichting begint met de definities en beschrijving van de bevoegdheden in hoofdstuk 1. In hoofdstuk 2 wordt beschreven hoe het college moet omgaan met "gewone" vorderingen, waarna in hoofdstuk 3 de fraudevorderingen aan bod komen. Van beide soorten vorderingen worden mogelijkheden tot vordering behandeld. Daarnaast wordt beschreven wat het college moet doen bij verzuim. De bevoegdheid van het college tot verhaal wordt in hoofdstuk 4 behandeld. De toelichting eindigt met de slotbepalingen in hoofdstuk 5.

ALGEMEEN

BEGRIPSBEPALINGEN

In **artikel 1** wordt kort uitleg gegeven van:

- De afkortingen van de wetten waarop de bevoegdheid van het college is gebaseerd;
- Een definitie van diverse begrippen;
- Wie uitvoering geeft aan deze beleidsregels (i.e. het college)

In deze toelichting gaan we nog nader in op:

1. het begrip uitkering
2. het begrip fraudevordering / niet-fraudevordering
3. inlichtingenplicht

1. Uitkering

In de wetten worden veel verschillende begrippen gebruikt om aan te duiden dat het college een bedrag op de rekening van een klant heeft gestort. In dit artikel is gekozen om voor al deze begrippen het begrip “uitkering” te gebruiken. Het begrip “uitkering” kan daarmee betekenen dat het gaat om een uitkering op basis van de IOAW of IOAZ of de verleende bijzondere bijstand op basis van de Participatiewet (PW).

2. Fraudevordering

Fraudevorderingen zijn vorderingen:

- die het gevolg zijn van ten onrechte ontvangen uitkering in verband met schending van de inlichtingenplicht.

Met de wet Aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (kortweg “Fraudewet”) zijn er sinds 1 januari 2013 in de wetten strengere regels opgenomen over deze vorderingen, waardoor de keuzevrijheid van het college veel minder is geworden.

Fraudevorderingen die voor 1 januari 2013 zijn ontstaan blijven onder het op dat moment geldende regime vallen.

LET OP: tussen 1 januari 2013 en 1 februari 2013 gold een zogenaamde spijtoptantenregeling. Belanghebbenden die zich in die tijd spontaan hebben gemeld, vallen onder het oude beleid.

Niet-fraudevorderingen zijn vorderingen:

Die niet het gevolg zijn van ten onrechte of tot een te hoog bedrag ontvangen uitkering in verband met schending van de inlichtingenplicht

3. Inlichtingenplicht

Op 1 januari 2013 geldt de volgende wettekst ART. 17 LID 1 PW, ART. 13 LID 1 IOAW/IOAZ):

De belanghebbende doet aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op zijn arbeidsinschakeling of het recht op bijstand. Deze verplichting geldt niet indien die feiten en omstandigheden door het college kunnen worden vastgesteld op grond van bij wettelijk voorschrift als authentiek aangemerkte gegevens of kunnen worden verkregen uit bij ministeriële regeling aan te wijzen administraties. Bij ministeriële regeling wordt bepaald voor welke gegevens de tweede zin van toepassing is.

Artikel 30c, tweede en derde lid van de SUWI heeft dezelfde strekking.

In de wettekst wordt verwezen naar gegevens die ter beschikking staan van het college. Denk hierbij aan gegevens naar aanleiding van het Digitale Klanten Dossier die te vinden zijn in SUWI-net of in het GBA.

Verder krijgt de belanghebbende bij de intake een folder mee met mogelijke wijzigingen die hij of zij moet doorgeven.

BEVOEGDHEID COLLEGE

In de wetten zijn regels opgenomen waarbij het aan het college is om er wel of geen gebruik van te maken, de zogenaamde kan-bepalingen. In **artikel 2** is aangegeven dat het college gebruik maakt van alle

“kan-bepalingen” in de wetten:

- We herzien of trekken het recht op uitkering in als dat mogelijk is;
- We verrekenen en vorderen terug conform deze beleidsregels;
- We bruteren een vordering als een belanghebbende niet tijdig betaalt (geldt niet voor Wmo-vorderingen);
- We maken gebruik van verhaal.

In de Wmo is geregeld, dat in bepaalde situaties, na intrekking, terugvordering kan plaatsvinden van een persoonsgebonden budget (PGB) dan wel de geldswaarde van een maatwerkvoorziening.

Artikel 2.4.1 Wmo

1. Indien het college een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 met toepassing van artikel 2.3.10, onderdeel a, heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens door de cliënt opzettelijk heeft plaatsgevonden, kan het college van de cliënt en van degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten persoonsgebonden budget.

2. Het college kan het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel invorderen

Artikel 2.3.10 Wmo

1. Het college kan een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 herzien dan wel intrekken, indien het college vaststelt dat:

a. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid,

Gelet op deze bepalingen wordt in artikel 2 van deze beleidsregels bepaald dat het college een PGB intrekt en terugvordert:

- a. als de belanghebbende voor de einddatum van de verstrekking overlijdt of verhuist, of
- b. als de belanghebbende (een gedeelte van) de voorziening (lees:PGB) niet kan verantwoorden, of
- c. als de voorziening ten onrechte is betaald.

Met betrekking tot de maatwerkvoorziening geldt, dat per geval beoordeeld wordt of en, zo ja, in hoeverre een met de maatwerkvoorziening overeenkomende geldswaarde wordt ingetrokken en teruggevorderd. Maatwerkvoorzieningen en de omstandigheden die daartoe aanleiding geven, zijn zo specifiek van aard, dat per geval de belangen moeten worden afgewogen die verbonden zijn met het

besluit. Daartoe kunnen behoren: de mate waarin is vast te stellen wat de geldswaarde van de voorziening is, de aard van de voorziening, de beperking van de belanghebbende, de financiële omstandigheden, e.d.

1.3 JURISPRUDENTIE

In **artikel 3** staan drie situaties waarvan binnen de jurisprudentie vast is komen te staan dat het college af moet zien van terugvordering of brutering. Het college moet zich aan deze uitzonderingen houden.

1. *De zesmaanden-jurisprudentie (artikel 3 lid 1 en lid 2)*

De zesmaanden-jurisprudentie komt er als volgt op neer. De gemeente ontvangt een ondubbelzinnig signaal van de belanghebbende waaruit duidelijk blijkt dat er te veel uitkering is verstrekt. Als het college desondanks langer dan 6 maanden wacht om de uitkering aan te passen of het bedrag terug te vorderen, moet het college de terugvordering beperken tot het bedrag dat de eerste 6 maanden na het signaal ten onrechte is betaald.

Een signaal is hierbij relevante informatie van de belanghebbende waaruit dusdanig concreet kan worden afgeleid dat sprake is van een fout, dat het college op grond daarvan actie moet ondernemen¹.

LET OP: De zesmaanden-jurisprudentie speelt niet indien sprake is van schending van de inlichtingenplicht.

Voorbeeld:

Belanghebbende geeft in RT-formulier van januari 2010 aan dat hij per 15 februari 2010 een parttimebaan heeft. RT-formulier is 2 februari 2010 ontvangen. Op de daaropvolgende RT-formulieren geeft hij de inkomsten op en voegt hij de bewijsstukken toe. Echter, het college vergeet de inkomsten te korten op de uitkering. Dit wordt pas in februari 2011 ontdekt. Er is dan gedurende 12 maanden te veel aan uitkering verstrekt.

Naar aanleiding van deze zesmaanden-jurisprudentie kan alleen de netto teveel verstrekte uitkering teruggevorderd worden en wel van 15 februari 2010 tot en met 15 augustus 2010 (6 maanden). Het te veel betaalde aan uitkering ná 15 augustus 2010 kan niet meer worden teruggevorderd. In het terugvorderingsbesluit moet deels worden afgezien van terugvordering. Alleen de netto verstrekte uitkering kan teruggevorderd worden, omdat de belanghebbende geen verwijt kan worden gemaakt. Zie hiervoor uitzondering 3.

2. *Beperkte overschrijding van de vermogensgrens gedurende langere tijd (artikel 3 lid 3)*

Als belanghebbende niet heeft gemeld dat hij over een vermogen beschikt dat de vermogensgrens in beperkte mate overstijgt, mag het college de uitkering over de gehele periode van de overschrijding intrekken. Vaste jurisprudentie is echter dat de terugvordering moet worden beperkt tot het bedrag dat niet zou zijn verstrekt als de belanghebbende dit vermogen wel tijdig zou hebben gemeld.²

3. *Afzien van brutering (artikel 3 lid 4)*

Van brutering moet worden afgezien als de vordering is ontstaan buiten toedoen van een belanghebbende en hem niet kan worden verweten dat de betaling niet op tijd is voldaan.³

¹ Zie CRvB 12 juni 2006, LJN: BA7221 en CRvB 17 juli 2007, LJN: BB1640

² Zie CRvB 16 augustus 2011, LJN: BR5136 en CRvB 11 mei 2010, LJN: BM5095.

³ Zie CRvB 24 juli 2007, LJN: BB0561.

NIET-FRAUDEVORDERING

In de hoofdstukken 2 en 3 worden de volgende onderwerpen per soort vordering (fraude of niet-fraude) behandeld:

- a. Reikwijdte
- b. Terugvordering
 - Kan er teruggevorderd worden, moet het college afzien van terugvordering of kan het college gebruik maken van intrekking, herziening of opschorting van de uitkering?
 - Als het college moet afzien van terugvordering, is dit in zijn geheel of gedeeltelijk?

Dit onderwerp is alleen in hoofdstuk 2 van de beleidsregels opgenomen, niet in hoofdstuk 3. Reden hiervoor is dat bij niet-fraudevorderingen het college beleidsvrijheid heeft. Bij fraudevorderingen heeft het college geen beleidsvrijheid. Fraudevorderingen moeten altijd teruggevorderd worden en eventueel beleid is in de wet opgenomen.
- c. Betalingsverplichting

Als er teruggevorderd kan worden, dan is er een betalingsverplichting en volgt invorderen.

 - Kan meteen ingevorderd worden of moet uitstel verleend worden?
 - Hoe wordt ingevorderd? Verrekening, in één keer of met een betalingsregeling?
 - Hoe ziet zo'n betalingsregeling er uit? Waar moet op gelet worden? Hoe wordt de aflossingsverplichting berekend?
- d. Verzuim
 - Wat te doen als de belanghebbende niet betaalt?
- e. Kwijtschelding
 - Wanneer mag of moet je een vordering kwijtschelden

REIKWIJDTE

Niet-fraudevorderingen (artikel 4)

In artikel 4 wordt aangegeven op welke vorderingen dit hoofdstuk betrekking heeft. Dit zijn alle vorderingen, met uitzondering van de fraudevorderingen, dus:

Vorderingen die niet in verband staan met schending van de inlichtingenplicht.

Zie ook toelichting bij artikel 1.

TERUGVORDERING

In paragraaf 2.2 van de beleidsregels wordt het beleid bepaald met betrekking tot terugvordering van niet-fraudevorderingen.

Herzien en intrekken na foutief besluit

Artikel 2 lid 2 bevat de hoofdregel, te weten de wijze waarop in beginsel ten volle gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid tot herziening, intrekking, terugvordering, invordering of bruterings.

ART. 54 lid 4 PW (geldig vanaf 1 juli 2013), gelijke strekking: ART. 17 LID 3 IOAW/IOAZ:

Het college herziert een besluit tot toekenning van bijstand, dan wel trekt een besluit tot toekenning van bijstand in, indien het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijstand. Onverminderd het elders in deze wet bepaalde terzake van herziening of intrekking van een besluit tot toekenning van bijstand kan het college een besluit tot toekenning van bijstand herzien of intrekken, indien anderszins de bijstand ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend.

Opschorting en intrekking bij niet meewerken

Als belanghebbende onvoldoende meewerkt, kan het college het recht op de uitkering opschorten. Binnen de PW kan het college het recht maximaal 8 weken opschorten, binnen de IOAW/IOAZ geldt geen maximale termijn.

Opschorting vindt plaats na een eerste hersteltermijn. De termijn die daarvoor wordt gehanteerd, moet de belanghebbende redelijkerwijs in staat stellen om alsnog de gevraagde medewerking te verlenen. Er moet minimaal 1 week gehanteerd worden om te voorkomen dat de belanghebbende niet of niet tijdig kennis heeft kunnen nemen van de hersteltermijn. Heeft de belanghebbende niet binnen de hersteltermijn zijn medewerking verleend, dan kan overgegaan worden tot opschorting. De opschorting moet aan de belanghebbende bekend worden gemaakt met daarbij een nieuwe hersteltermijn.

Als de belanghebbende binnen deze tweede hersteltermijn nog niet zijn medewerking verleent, kan het recht op uitkering in principe worden ingetrokken met ingang van de dag van opschorting. Uitzondering hierop is als het een uitkering op basis van de PW betreft. In dat geval is het alleen mogelijk als de periode waarover het recht op uitkering is opgeschort, niet langer is dan 8 weken. Als de termijn van 8 weken wel is overschreden, moet het recht op uitkering worden herzien of ingetrokken op basis van art. 54 lid 3. Zie verder paragraaf 2.2.1.

Op 1 januari 2013 gelden de volgende wetteksten:

ART. 54 LID 1 PW, ART. 17 LID 1 IOAW/IOAZ

Indien (inlichtingenplicht), dan wel indien de belanghebbende anderszins onvoldoende medewerking verleent, kan het college het recht op uitkering (PW: voor de duur van ten hoogste acht weken) opschorten:

- a. Vanaf de eerste dag van de periode waarop het verzuim betrekking heeft, of*
- b. Vanaf de dag van het verzuim indien niet kan worden bepaald op welke periode dit verzuim betrekking heeft.*

ART. 54 LID 2 PW, ART. 17 LID 2 IOAW/IOAZ

Het college doet mededeling van de opschorting aan de belanghebbende en nodigt hem uit binnen een door hen te stellen termijn het verzuim te herstellen.

ART. 54 LID 4 PW, ART. 17 LID 4 IOAW/IOAZ

Als de belanghebbende in het geval bedoeld in het eerste lid het verzuim niet herstelt binnen de daarvoor gestelde termijn, kan het college na het verstrijken van deze termijn het besluit tot toekenning van uitkering intrekken met ingang van de eerste dag waarover het recht op uitkering is opgeschort.

Terugvorderingbesluit

Een terugvorderingbesluit is een belastend besluit, en moet dus goed worden onderbouwd (motiveringsbeginsel). Daarvoor is onderzoek nodig (zorgvuldigheidsbeginsel).

Voorbeeld

Dat de gemeente bij terugvordering zorgvuldig te werk moet gaan, blijkt bijvoorbeeld uit onderdeel van de uitspraak CRvB 11-04-2012, LJN BW2492. De gemeente had een PGB verstrekt voor hulp bij het huishouden. Bij de informatieverstrekking rond de overgang van AWBZ naar Wmo, was de gemeente in eerste instantie onvoldoende duidelijk geweest over de voorwaarden waaronder dat PGB zou worden verstrekt. Toen belanghebbende werd gevraagd naar verantwoording van het PGB, kon zij een deel van de besteding niet verantwoorden. Zij beriep zich op de informatie die zij van de gemeente had ontvangen over de voorwaarden voor de verantwoording. De Raad oordeelde dat de gemeente niet kon terugvorderen over

de gehele periode waarover de gemeente wilde terugvorderen. Uit de in eerste instantie door de gemeente verstrekte informatie, kon belanghebbende volgens de Raad inderdaad afleiden dat de oude (en soepeler) verantwoordingsregels uit de AWBZ ook door de gemeente zouden worden gehanteerd. Later was de gemeente (aantoonbaar – door een brief te sturen) specifiek(er) geweest over de strengere verantwoordingsregels. Vanaf dat moment kon de gemeente zich wel op die regels beroepen en op grond daarvan terugvorderen.

Wettelijke regels over terugvordering bij niet-fraudevorderingen zijn te vinden in:

- artikel 58 lid 2 PW, artikel 25 lid 2 en lid 3 IOAW/IOAZ en artikel 26 IOAW/IOAZ, waarin wordt beschreven dat het college tot terugvordering over kan gaan en wanneer.
- artikel 58 lid 3 PW, waarin wordt beschreven wie moet terugvorderen als er sprake is van een vergoeding aan een andere gemeente
- artikel 59 lid 1 PW, art. 26 lid 1 en 3 IOAW/IOAZ gaat in op terugvordering van gezinsleden. Dit betekent in theorie dat het gehele bedrag van elk gezinslid kan worden teruggevorderd. In de praktijk is er eigenlijk alleen sprake van terugvordering op de partner. Van minderjarige kinderen mag er niet worden teruggevorderd en meerderjarige kinderen vallen niet onder de bijstandsnorm.

Als een belanghebbende niet in staat is om het bedrag terug te betalen, kan de partner (of kunnen partners) voor het bedrag worden aangesproken. Ook van een verzwegen partner kan teruggevorderd worden. In principe moeten de belanghebbende en de partner die beiden hoofdelijk aansprakelijk zijn, hun aandeel onderling met elkaar verrekenen. Ze kunnen zich niet beroepen op onbekendheid met de handelingen van de ander. Dit is niet het probleem van het college.

Als de belanghebbende het bestaan van een partner heeft verzwegen, kan de verzwegen partner van zijn verplichting worden ontheven als hij niet op de hoogte was van de uitkering en dit ook kan aantonen (HR 1 dec 1995).

Afzien van terugvordering

Op 4 plaatsen wordt beschreven wanneer het college afziet van terugvorderen:

1. De wetten: afzien bij onverschuldigde betaling, indien 2 jaar geleden of bij dringende redenen (zie paragraaf 2.2.7).
2. Artikel 3 van de beleidsregels: afzien naar aanleiding van jurisprudentie (uitzondering 1 en 2)
3. Artikel 5 van de beleidsregels: afzien in verband met kruimelbedrag
4. Artikel 6 van de beleidsregels: afzien bij schulden

1. Afzien van terugvordering volgens de wet:

Op 1 januari 2013 gelden de volgende wetteksten:

ART. 58 LID 6 PW

Terugvordering als bedoeld in het tweede lid, onderdeel e, vindt niet plaats, indien de betreffende kosten zijn gemaakt meer dan twee jaar vóór de datum van verzending van het besluit tot terugvordering.

ART. 58 LID 2 ONDER E PW

Het college van de gemeente die de bijstand heeft verleend kan kosten van bijstand terugvorderen, voorzover de bijstand anderszins onverschuldigd is betaald voorzover de belanghebbende dit redelijkerwijs had kunnen begrijpen.

ART. 58 LID 8 PW, ART. 25 LID 7 IOAZ/IOAW

Indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn kan het college besluiten geheel of gedeeltelijk van terugvordering af te zien

2. Uitzonderingen naar aanleiding van jurisprudentie

Het college ziet af van terugvordering in geval van:

- a) *De zes maanden-jurisprudentie*
- b) *Beperkte overschrijding van de vermogensgrens gedurende langere tijd*

Zie toelichting van artikel 3 op pagina 6 en 7.

3. Afzien in verband met kruimelbedrag (artikel 5)

In artikel 5 is bepaald dat het college afziet van terugvordering als het terugvorderingbedrag niet meer is dan 130 euro op netto basis.

LET OP: De belanghebbende is WEL verplicht om deze kleine bedragen te melden!

Als de belanghebbende dit niet doet, is er sprake van schending van de inlichtingenplicht en valt een terugvordering onder hoofdstuk 3: fraudevordering.

4. Geheel of gedeeltelijk afzien van terugvordering bij schulden (artikel 6)

In artikel 6 staat dat het college meewerkt aan een schuldregeling (lid 1), tenzij (lid 2):

- a. het terugvorderingbesluit is genomen naar aanleiding van verwijtbaar gedrag of de vordering is verstrekt in de vorm van een geldlening omdat de belanghebbende een beroep op uitkering moet doen als gevolg van een tekortschietend besef van verantwoording (art. 48 lid 2 aanhef en b PW);
- b. de vordering wordt gedekt door pand of hypotheek op een goed of goederen (een zaak of zaken) en de vordering niet op deze goederen verhaald kan worden.

Het college werkt niet *meer* mee aan een schuldregeling (lid 3):

- a. als de schuldregeling niet binnen 12 maanden tot stand is gekomen, of
- b. als de belanghebbende zich niet aan de schuldregeling houdt, of
- c. als de belanghebbende onjuiste of onvolledige gegevens heeft gegeven waardoor een verkeerd besluit is genomen.

Verjaring

In andere gevallen dan genoemd in paragraaf 2.2.4, zijn de termijnen in artikel 3:309 BW van toepassing. Op grond van dit artikel kan terugvordering plaatsvinden tot 20 (twintig) jaar na de onverschuldigde betaling, mits het college binnen vijf jaar nadat de onverschuldigde betaling bekend is geworden, een terugvorderingactie heeft ingesteld en tijdens deze actie de stuiting is genoemd (artikel 4:105 Awb “verjaring wordt gestuit door daad van rechtsvervolg”).

De gemeente moet dus binnen de verjaringstermijn (binnen de 5 jaar) actie ondernemen, anders verjaart de vordering en is deze niet meer afdwingbaar. Zodra de gemeente actie onderneemt, gaat de verjaringstermijn van 5 jaar opnieuw lopen, stuiting genoemd. De nieuwe termijn is dezelfde als de oorspronkelijke termijn, maar met een maximum van 5 jaar. De verjaring treedt echter niet eerder in dan waarop de oorspronkelijke termijn zonder stuiting zou zijn verstreken. In de volgende situaties start de verjaringstermijn opnieuw: door een schriftelijke aanmaning of dwangbevel, of een mededeling waarin het recht tot nakoming ondubbelzinnig wordt voorbehouden.

Civielrechtelijke terugvordering

Als een uitkering op een onjuiste rekening wordt gestort of als deze ten onrechte wordt doorbetaald na het overlijden van de belanghebbende, dan zijn de artikelen 58 tot en met 60 PW niet van toepassing.

Het college ziet dan NIET af van terugvordering, omdat het college zich bevoegd acht het onverschuldigd betaalde bedrag met toepassing van artikel 6:203 BW terug te vorderen. In dat geval wordt geen besluit in de zin van artikel 1:3 Awb genomen. De bijzondere invorderingsbepalingen (paragraaf 2.3 en 2.4) zijn dan niet van toepassing.

Dringende redenen

In de wet wordt een aantal keren gesteld dat het college kan afzien van een handeling, als daarvoor een dringende reden is. Zo kan het college afzien van opschorting, van het opleggen van de plicht tot arbeidsinschakeling, van het opleggen van een bestuurlijke boete en ook van terugvordering als het college daar een dringende reden voor heeft.

Wat wordt verstaan onder “dringende reden” is vermeld in de toelichting bij de wet⁴. Het gaat dan om bijzondere omstandigheden in het individuele geval. Uit het woord “dringend” blijkt dat er iets bijzonders en uitzonderlijks aan de hand moet zijn, wil een afwijking van de regel gerechtvaardigd zijn. Uitsluitend vanwege het feit dat het de (mede-)belanghebbende minderjarige gezinsleden ontbreekt aan de noodzakelijke middelen om in het bestaan te voorzien, kan nog niet worden gesproken van dringende redenen zoals in de wet bedoeld. Vast dient te staan dat sprake is van incidentele gevallen en dat de behoeftige omstandigheden waarin de (mede-)belanghebbende minderjarige gezinsleden verkeren op geen enkele andere wijze zijn te verhelpen.

Van dringende reden is niet snel sprake. Toch moet het college er wel kort bijilstaan. Om een voorbeeld van dringende reden te geven, kan gedacht worden aan de situatie dat de handeling voor de klant een onaanvaardbare psychosociale belasting betekent.

BETALINGSVERPLICHTING

In paragraaf 2.3 van de beleidsregels is het beleid beschreven hoe niet-fraudevorderingen gevorderd moeten worden.

Procedure innen

Volgorde innen vorderingen

Als belanghebbende zowel een boete als een andere vordering moet betalen, wordt in principe eerst de boete ingevorderd en dan de rest.

Eén reden hiervoor is dat de boete niet preferent (maar concurrent) is bij (toekomstige) schuldregelingen. Dit betekent dat betaling van een boete geen voorrang heeft boven andere schulden in een aflossingsplan. Een terugvordering van de bijstandsuitkering wel en krijgt in het aflossingsplan een dubbel uitkeringspercentage. Wettelijk preferente schulden krijgen een in verhouding twee keer zo hoge ‘aflossing’ als concurrente schulden.

Tweede reden is dat een boete nooit kwijtgescholden kan worden en de terugvordering wel. Dit laatste is een voordeel voor de belanghebbende.

Van deze regel kan afgeweken worden bijvoorbeeld als sprake is van oplopende kosten omdat de vordering gebruteerd moet worden of wanneer de belanghebbende om een andere volgorde verzoekt (art. 4:92 Awb)

Manier van innen

Globaal komt de invordering neer op de volgende stappen:

1. In beginsel moet de belanghebbende de vordering in één keer betalen. Indien er verrekend kan worden, wordt direct verrekend.
2. Als de belanghebbende niet in één keer kan of wil betalen, kan de belanghebbende binnen 6 weken vragen om een betalingsregeling.
3. Als de vordering niet betaald wordt, wordt de juridische procedure van invordering gevolgd (aanmaning, dwangbevel en beslag).

⁴ TK 2011-2012, 33 207, nr. 3, pag 35, 40 en 47

Invorderingsbesluit

In **artikel 7** is in lid 1 beschreven dat het college meteen in de beschikking tot terugvordering overgaat tot invordering. Daarbij wordt een betalingstermijn van 6 weken gehanteerd (artikel 4:87 Awb).

In het invorderingsbesluit (dat tevens terugvorderingsbesluit is), moet volgens artikel 7 lid 2 aangegeven worden:

- a. De hoogte van het in te vorderen bedrag
- b. Dat de belanghebbende het bedrag in één keer moet voldoen
- c. Dat de belanghebbende het bedrag binnen 6 weken moet betalen, dus vóór datum ...
- d. Dat de belanghebbende om een betalingsregeling kan vragen
- e. Dat nieuwe schulden niet leiden tot aanpassing van dit invorderingsbedrag
- f. Wat de gevolgen zijn als de belanghebbende niet betaalt

Daarnaast moet de bezwaarclausule toegevoegd worden.

In art. 6:16 Awb is vermeld dat het indienen van een bezwaar- of beroepschrift de werking van het bestreden besluit niet schorst. Dit betekent dat het besluit gewoon geldig blijft en de rechtsgevolgen van het besluit in stand blijven zolang er geen andersluidende beslissing is genomen. In principe kun je het besluit dus gewoon uitvoeren.

Als de belanghebbende vindt dat de werking van het besluit wél geschorst moet worden, kan hij de voorzieningenrechter van de rechtbank om een voorlopige voorziening vragen (art. 8:81 Awb).

Vaak, zeker bij Wmo-gelden, gaat een terug- en invorderingsbesluit gepaard met een besluit tot wijziging cq. herziening van het recht. Praktisch gezien kunnen beide besluiten het beste in één beschikking worden gecombineerd, maar ze moeten dan in de tekst wel duidelijk van elkaar te onderscheiden zijn.

Verrekening

In **artikel 8** van de beleidsregels is aangegeven dat als de belanghebbende na versturen van het terugvorderingsbesluit nog een uitkering ontvangt, het college tot verrekening van de vordering over gaat. Dit is het geval als het niet aannemelijk is dat de belanghebbende het bedrag in één keer kan voldoen. Het college gaat direct tot verrekening over ook al wordt reeds een boete verrekend (art. 60 lid 4 PW en art. 28 lid 2 IOAW/IOAZ) of heeft het college met betrekking tot een andere vordering uitstel van betaling gegeven (art. 4:93 lid 5 Awb).

Toekomstige betaling

Met een toekomstige betaling kan een terugvorderingsbedrag verrekend worden. Een toekomstige betaling kan de uitkering zijn waar de terugvordering op betrekking heeft, maar kan ook de vakantietoeslag⁵ of een periodieke verstrekking als PGB zijn of zelfs een (uitstroom)premie.

Dat houdt in dat bedragen die in het verleden, om wat voor reden dan ook, te veel zijn betaald, in mindering kunnen worden gebracht op nog uit te betalen bedragen. Echter, als de belanghebbende achteraf vraagt om uitbetaling van een premie, voldoet het college aan dit verzoek. En bij verrekening met het PGB moet het college wel rekening houden met de compensatieverplichting.

Voorbeeld

Iemand kan door verrekening van oude schulden met nog te betalen termijnen van een PGB geen hulp bij het huishouden meer betalen of geen gebruik meer maken van een rolstoeltaxi. Bij hulp bij het huishouden zou dan wellicht beter een keus voor hulp in natura gemaakt kunnen worden, maar bij de rolstoeltaxi kan er een reëel probleem ontstaan. Hoe verrekening in

⁵ Zie CRvB 10-04-2007, nr. 06/463 PW. College is bevoegd tot verrekening schuld met vakantie-uitkering op basis van 6:127 lid 2 BW.

de jurisprudentie zal uitpakken, is nog niet bekend. Simpelweg omdat onder de Wvg nauwelijks uitspraken over terugvordering zijn geweest. Verwacht mag worden dat onder de Wmo wel meer jurisprudentie zal ontstaan op dit punt.

De belanghebbende wordt schriftelijk in kennis gesteld dat een vordering op grond van het terugvorderingbesluit met zijn of haar uitkering wordt verrekend en wat de hoogte van deze verrekening is (art. 4:93 lid 2 Awb). De belanghebbende moet onder aftrek van de verrekening nog steeds over een inkomen van minimaal de beslagvrije voet beschikken (art. 4:93 lid 4 Awb).

Andere regels met betrekking tot verrekening zijn te vinden in artikel 60a PW en art. 28 en 29 IOAW/IOAZ over verrekening via een ander college, het UWV of de SVB.

Uitstel van betaling

In de praktijk kan het voorkomen dat een belanghebbende de vordering niet binnen de gestelde betalingstermijn kan voldoen en dat betaling ook redelijkerwijs niet kan worden verlangd. In art. 4:94 Awb is als 'kan'-bepaling geformuleerd dat het college dan uitstel van betaling verleent. Het gemeentelijke beleid is in **artikel 9** en **artikel 14** van deze beleidsregels geformuleerd.

In artikel 9 lid 1 van de beleidsregels is beschreven dat het college van deze mogelijkheid gebruik maakt op verzoek van de belanghebbende of ambtshalve als duidelijk is dat belanghebbende geen mogelijkheden heeft tot betaling binnen de gestelde termijn.

Voorwaarde voor het uitstel is dat de belanghebbende een eventuele aflossingscapaciteit wel aanwendt om binnen de betalingstermijn een gedeelte van de openstaande schuld af te lossen. (artikel 9, lid 2).

Andere voorwaarde voor het uitstel is dat de belanghebbende eerst het vermogen aanspreekt, in zover het vermogen meer bedraagt dan de voor de belanghebbende geldende bijstandsnorm (artikel 9 lid 3). Onder vermogen verstaan wij gelden en eenvoudig te gelde te maken bezittingen zoals auto, scooter, motor, bromfiets, caravan, sieraden (m.u.v. persoonlijke), andere kostbaarheden.

Bij vaststelling van het vermogen worden vorderingen als gevolg van te veel ontvangen uitkeringen buiten beschouwing gelaten (artikel 9 lid 4 onder a). Verder worden noodzakelijke bezittingen (art. 34 lid 2a PW) en het vermogen in de woning inclusief erf, mits dit minder is dan een bepaald bedrag (art 34 lid 2d PW) buiten beschouwing gelaten bij het vaststellen van het vermogen.

ART. 34 LID 2 onder a en d PW (per 1 januari 2013)

Niet als vermogen wordt in aanmerking genomen:

a. bezittingen in natura die naar hun aard en waarde algemeen gebruikelijk zijn dan wel, gelet op de omstandigheden van persoon en gezin, noodzakelijk zijn;

d. het vermogen gebonden in de woning met bijbehorend erf, bedoeld in artikel 50, eerste lid, voorzover dit minder bedraagt dan € 48.900,00

Worden de voorwaarden om voor uitstel in aanmerking te komen slechts voor een deel nagekomen, dan kan het college er voor kiezen om voor een gedeelte uitstel te verlenen.

Als de belanghebbende de aflossingscapaciteit of het vermogen niet aanwendt, wordt het uitstel ingetrokken (artikel 9 lid 5). De uitstelbeschikking hoeft daarvoor niet te worden ingetrokken.

Intrekking van het uitstel doet de betalingsverplichting onverkort herleven en vergt dan een nieuwe beschikking. Pas na bekendmaking van die beschikking, kan de invorderingsprocedure worden gestart of hervat.

De belanghebbende kan ook om uitstel van betaling verzoeken gedurende de aflossingsperiode (artikel 14, lid 1 onder b) als zeer dringende redenen uitstel noodzakelijk maken (artikel 14, lid 3).

Het verzoek wordt afgewezen als (artikel 14, lid 6):

- a. Medewerking belanghebbende onvoldoende is
- b. Onvoldoende bewijs dat er een zeer dringende reden is
- c. Er redelijkerwijs vermogensobjecten te gelde gemaakt kunnen worden om de vordering te betalen
- d. De (resterende)aflossingsverplichting de laatste is, waarna geen vordering meer bestaat
- e. De gevraagde termijn van uitstel onaanvaardbaar is
- f. Betalingsproblemen van de belanghebbende structureel zijn, waardoor uitstel geen oplossing is
- g. De vordering (inmiddels) minder dan 50 euro is.

Met het indienen van een verzoek om uitstel van betaling wordt de aflossingsverplichting niet opgeschort (artikel 14, lid 7)

Het besluit op het verzoek, dus uitstel van betaling of weigering van uitstel, moet bij beschikking worden verleend met daarin de termijn waarvoor het uitstel wordt verleend. Het uitstel is dus voor bezwaar en beroep vatbaar. De belanghebbende krijgt met het uitstel de mogelijkheid om het bedrag later dan binnen de in de wet gestelde betalingstermijn te betalen, zodat het college geen verdere maatregelen mag treffen, zoals aanmaning of dwangbevel.

Betalingsregeling

In lid 1 van **artikel 10** wordt gesteld dat in principe op verzoek van de belanghebbende een betalingsregeling wordt getroffen, tenzij de belanghebbende over voldoende vermogen beschikt en deze ook redelijkerwijs te gelde kan maken. Bij de berekening van het vermogen, moet volgens artikel 10 lid 2 rekening worden gehouden met de vermogensgrens als beschreven in art. 34 lid 3 van de wet.

ART. 34 LID 3 PW (per 1 januari 2013)

De in het tweede lid, onder b, bedoelde vermogensgrens is:

- a. Voor een alleenstaande: € 5.795,00
- b. Voor een alleenstaande ouder: € 11.590,00
- c. Voor de gehuwden te samen: € 11.590,00

Het college kan ook zonder verzoek van de belanghebbende een betalingsregeling treffen als de belanghebbende niet aan zijn betalingsverplichting voldoet. Zie verder paragraaf 2.3.6. van deze toelichting.

Bij een verzoek moet het college binnen 8 weken een voorstel aan de belanghebbende doen over gespreide betaling van het invorderingsbedrag of een besluit sturen dat de belanghebbende geen betalingsregeling krijgt (artikel 10 lid 3).

Het besluit bevat de details van het voorstel (artikel 10 lid 4). In het voorstel is opgenomen wanneer de aflossingsverplichting begint, hoe lang deze duurt en hoe hoog deze verplichting is. Daarnaast moet de belanghebbende geïnformeerd worden wat er gebeurt als de belanghebbende niet aan zijn aflossingsverplichting voldoet.

Vaststellen aflossingsverplichting

In **artikel 11** en **artikel 12** wordt beschreven hoe de aflossingsverplichting berekend wordt. In artikel 11 staat dit beschreven belanghebbenden met een uitkering. In artikel 12 voor belanghebbenden die geen uitkering (meer) hebben.

Het bedrag moet zo snel mogelijk worden afgelost. De maandelijkse aflossingsverplichting wordt daarom in principe gesteld op het maandelijkse inkomen verminderd met de beslagvrije voet. (artikel 11 lid 1 en artikel 12 lid 2 en artikel 12 lid 3). In de praktijk is dit ongeveer 10% van de norm, echter het moet individueel berekend worden. (zie Bijlage 1. Berekenen beslagvrije voet of bijvoorbeeld via WWW.PW-BESLAGVRIJEVOET.NL/PW).

Er zijn vier uitzonderingen op deze berekening:

1. Gedurende maximaal zes maanden na beëindiging of intrekking van de uitkering, wordt de aflossingsverplichting aangehouden die de belanghebbende had opgelegd gekregen bij het ontvangen van de uitkering (artikel 12 lid 1). Zo wordt de aanvaarding van werk beloond en armoedeval voorkomen. Mocht de belanghebbende bijvoorbeeld een erfenis hebben ontvangen, dan wordt niet 6 maanden gewacht voordat de aflossingsverplichting aangepast wordt.
2. Als de belanghebbende niet in Nederland woont of vast verblijft (art. 475e Rv), wordt geen rekening gehouden met de beslagvrije voet (uitzonderingen in artikel 12 lid 2 en 3).
3. Als de belanghebbende zelf met een voorstel komt waarbij de vordering binnen 24 maanden volledig is afgelost, kan hiermee ingestemd worden (artikel 11 lid 2 en artikel 12 lid 4).
4. Als de belanghebbende geen gegevens verstrekt om een correcte berekening te kunnen maken, kan de gemeente de beslagvrije voet halveren (art. 475g Rv)

In principe moet er minstens € 25 per maand afgelost worden. Echter, soms is het belangrijker dat in ieder geval iets wordt afgelost dan hoeveel. Denk hierbij aan jongeren of mensen met zak- en kleedgeld (een lage uitkering i.v.m. het bewonen van een inrichting).

Wijzigen aflossingsverplichting

In **artikel 13** is beschreven dat de aflossingsverplichting wordt gewijzigd naar aanleiding van een onderzoek door het college. Een wijziging kan ook plaatsvinden op verzoek van de belanghebbende. Dit is in **artikel 14** beschreven.

In principe wordt elk jaar bekeken in hoeverre de aflossingsverplichting aangepast moet worden (artikel 13 lid 2). Als de belanghebbende om aanpassing verzoekt, start het college onmiddellijk een onderzoek om binnen 8 weken een besluit te nemen (artikel 14 lid 2). Als het onderzoek leidt tot aanpassing van de aflossingsverplichting, wordt de belanghebbende hiervan op de hoogte gesteld met een beschikking (artikel 13 lid 3 en artikel 14 lid 2 en lid 5). In de beschikking is opgenomen dat de nieuwe aflossingsverplichting op de eerste dag van de maand na dagtekening beschikking ingaat (artikel 13 lid 4).

VERZUIM

Procedure bij verzuim

Aanmaning

Als de belanghebbende niet reageert of de aflossingsverplichting niet betaalt, stuurt het college een aanmaning volgens art. 4:112 Awb. In de aanmaning:

- wordt de belanghebbende gemaand om binnen twee weken alsnog tot betaling over te gaan
- wordt vermeld dat bij niet tijdige betaling de betaling afgedwongen kan worden op kosten van de belanghebbende.

Het is juridisch mogelijk om wettelijke rente in rekening te brengen over de periode van verzuim (artikel 4:98 Awb) en een vergoeding te vragen bij aanmaning (art. 4:113 Awb). Dit is echter niet

wenselijk, omdat de extra uitvoering van deze mogelijkheid arbeidsintensief is en deze verhoging van de vordering niet bijdraagt aan het doel de vordering volledig te innen.

Dwangbevel

Als de belanghebbende na te zijn aangemaand, niet tot betaling overgaat, wordt een dwangbevel uitgevaardigd volgens paragraaf 4.4.4.2 van de Awb (art. 4:114 Awb tot en met art. 4:124 Awb). In art. 4:116 Awb staat dat een dwangbevel een executoriale titel oplevert. Daarmee kan een vereenvoudigd derdenbeslag plaatsvinden. Dit geldt vanaf 1 januari 2015 ook voor terugvorderingbesluiten met betrekking tot Wmo-gelden (art. 2.4.1 Wmo 2015).

In art. 4:122 Awb is bepaald wat minimaal in een dwangbevel moet worden vermeld. In het dwangbevel:

- Staat aan het hoofd het woord «dwangbevel»;
- het bedrag van de invorderbare hoofdsom;
- de beschikking of het wettelijke voorschrift waaruit de geldschuld voortvloeit;
- de kosten van het dwangbevel (zie toelichting hieronder)
- dat het op kosten van de schuldenaar ten uitvoer kan worden gelegd.

Kosten bij verzuim

Vóór het sturen van het dwangbevel berekenen we geen wettelijke rente of andere kosten (artikel 15, lid 1). Daarna wel, zoals beschreven in artikel 15 lid 2.

De invorderingskosten, of te wel de kosten van het dwangbevel, bestaan uit gerechtelijke kosten en buitengerechtelijke kosten:

a. Gerechtelijke kosten:

Juridische grond is art. 4:120 lid 2 Awb: *“De gerechtelijke kosten worden berekend met toepassing van de op grond van artikel 434a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering vastgestelde tarieven”*. Artikel 434a verwijst naar het BESLUIT TARIEVEN AMBTSHANDELINGEN GERECHTSDEURWAARDERS. Daarin is een lijst opgenomen wat gerechtsdeurwaarders in rekening mogen brengen aan de klant aan gerechtelijke kosten.

b. Buitengerechtelijke kosten:

Juridische grond is art. 4:120 lid 2 Awb: *“De buitengerechtelijke kosten worden berekend met toepassing van bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen tarieven”*.

Dit artikel verwijst naar het BESLUIT BUITENGERECHTELIJKE KOSTEN: *“De buitengerechtelijke kosten bedragen ten hoogste 15% van de geldsom, bedoeld in ART 4:86 AWB.”*

In artikel 15 lid 3 is bepaald dat de buitengerechtelijke kosten 15% van de geldsom bedragen. Echter, de kosten bedragen minimaal 50 euro en maximaal 1000 euro.

Met het minimaliseren en maximaliseren van de bedragen wordt beoogd dat een belanghebbende enerzijds correct en op tijd betaalt en anderzijds bij grote betalingsachterstanden geen demotiverende verhoging van de geldsom krijgt.

Belangrijkste artikelen uit ARTT. 4:114 – 4:124 AWB (geldig op 1 januari 2013)

Art. 4:114

Onder dwangbevel wordt verstaan: een schriftelijk bevel van een bestuursorgaan dat ertoe strekt de betaling van een geldsom als bedoeld in artikel 4:85 af te dwingen.

Art. 4:116

Een dwangbevel levert een executoriale titel op, die met toepassing van de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering kan worden tenuitvoergelegd.

Art. 4:119

1. *Bij het dwangbevel kunnen tevens de aanmaningsvergoeding, de wettelijke rente en de kosten van het dwangbevel worden ingevorderd.*
2. *Het dwangbevel kan betrekking hebben op verschillende verplichtingen tot betaling van een geldsom door de schuldenaar aan het bestuursorgaan.*

Art. 4:120

1. *De betekening en de tenuitvoerlegging van het dwangbevel geschieden op kosten van degene tegen wie het is uitgevaardigd*
2. *De gerechtelijke kosten worden berekend met toepassing van de op grond van artikel 434a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering vastgestelde tarieven. De buitengerechtelijke kosten worden berekend met toepassing van bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen tarieven*
3. *De kosten zijn ook verschuldigd indien het dwangbevel door betaling van verschuldigde bedragen niet of niet volledig ten uitvoer is gelegd.*

Art. 4:121

Indien een dwangbevel dat is uitgevaardigd voor een gedeelte van een verplichting tot betaling van een geldsom ten uitvoer wordt gelegd door beslaglegging, kunnen bij datzelfde dwangbevel alle tot het tijdstip van beslaglegging vervallen termijnen van die verplichting worden ingevorderd, mits het op dat tijdstip invorderbare bedrag uit het dwangbevel is op te maken.

Art. 4:122

3. *Het dwangbevel vermeldt in ieder geval:*
 - a. *aan het hoofd het woord «dwangbevel»;*
 - b. *het bedrag van de invorderbare hoofdsom;*
 - c. *de beschikking of het wettelijke voorschrift waaruit de geldschuld voortvloeit;*
 - d. *de kosten van het dwangbevel, en*
 - e. *dat het op kosten van de schuldenaar ten uitvoer kan worden gelegd.*
4. *Het dwangbevel vermeldt, indien van toepassing:*
 - a. *het bedrag van de aanmaningsvergoeding, en*
 - b. *de ingangsdatum van de wettelijke rente.*

Art. 4:123

1. *De bekendmaking van een dwangbevel geschiedt door middel van de betekening van een exploit als bedoeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De artikelen 3:41 tot en met 3:45 zijn niet van toepassing.*
2. *Het exploit vermeldt in ieder geval de rechtbank waarbij tegen het dwangbevel en de tenuitvoerlegging ervan overeenkomstig de artikelen 438 en 438a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering kan worden opgekomen.*

KWIJTSCHELDING

In artikel 16, artikel 17 en artikel 18 van de beleidsregels is bepaald wanneer het college een restantvordering kan kwijtschelden.

Hoofregel:

Kwijtschelding is bij niet-fraudevorderingen ambtshalve mogelijk of op verzoek van de belanghebbende, tenzij:

- de vordering door pand of hypotheek op een goed of goederen is gedekt, behoudens voor zover de vordering niet op die goederen verhaald kan worden (artikel 17 lid 1), of
- de vordering in vorm van een lening is verstrekt (artikel 18 lid 1).
In dit geval is kwijtschelding mogelijk als de belanghebbende gedurende 3 jaar (=36 maanden) volledig aan zijn verplichtingen heeft voldaan (artikel 18 lid 1 en lid 3). Tenzij de geldlening is verstrekt ingevolge artikel 48 lid 2 PW (artikel 18 lid 2). In dat geval is kwijtschelding niet mogelijk.

Procedure

Ambtshalve

Kwijtschelding is ambtshalve mogelijk als

- de belanghebbende gedurende 5 jaar (=60 maanden) geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat de belanghebbende deze op enig moment gaat verrichten (artikel 16 lid 3 en artikel 16 lid 1 onder c).
- Een bedrag van tenminste 50% van de restsom in één keer wordt afgelost (artikel 16, lid 3 en artikel 16 lid 1 onder d).

Op verzoek belanghebbende

In artikel 16 lid 2 is beschreven dat kwijtschelding alleen mogelijk is als de belanghebbende een schriftelijk verzoek heeft gedaan om kwijtschelding.

Het college gaat in op het verzoek als de belanghebbende (artikel 16 lid 1 onder a en b):

- Gedurende 5 jaar (=60 maanden) volledig aan zijn aflossingsverplichtingen heeft voldaan, of
- Het bedrag van die 5 jaar aan aflossingsverplichting en invorderingskosten heeft betaald.

ART. 48 LID 2 PW (geldig op 1 januari 2013):

Bijstand kan worden verleend in de vorm van een geldlening of borgtocht indien:

- a. redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de belanghebbende op korte termijn over voldoende middelen zal beschikken om over de betreffende periode in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien;*
- b. de noodzaak tot bijstandsverlening het gevolg is van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan;*
- c. de aanvraag een door de belanghebbende te betalen waarborgsom betreft;*
- d. het bijstand ter gedeeltelijke of volledige aflossing van een schuldenlast betreft.*

Bij het onderzoek of bij de behandeling van het verzoek, wordt het volgende in overweging genomen:

1. de verleende medewerking van de belanghebbende bij onderzoeken en betalingsmogelijkheden in het kader van de vordering
2. omstandigheden van de belanghebbende en zijn of haar gezin
3. de inspanning van belanghebbende en/of partner om werk te vinden
4. de (financiële) vooruitzichten van belanghebbende en zijn of haar gezin
5. verwijtbaarheid met betrekking tot het ontstaan van de vordering
6. de hoogte van de restantvordering in vergelijking met de oorspronkelijke vordering.

Intrekking kwijtschelding

Het besluit tot kwijtschelding wordt ingetrokken als blijkt dat de belanghebbende onvolledige of onjuiste gegevens heeft verstrekt op basis waarvan een verkeerd besluit is genomen (artikel 18 lid 2).

FRAUDEVORDERING

REIKWIJDTE

In **artikel 19** wordt aangegeven op welke vorderingen dit hoofdstuk betrekking heeft. Dit zijn de fraudevorderingen. Fraudevorderingen zijn vorderingen die zijn ontstaan in verband met schending van de inlichtingenplicht.

Let op: fraudevorderingen die zijn ontstaan voor 1 januari 2013 blijven onder het op dat moment van toepassing zijnde regime vallen.

Zie ook toelichting bij artikel 1.

Onder de fraudevorderingen valt ook de inning van bestuurlijke boetes (art. 18a en 60 PW)

TERUGVORDERING

In de beleidsregels is geen beleid beschreven met betrekking tot wel of niet terugvorderen van fraudevorderingen, omdat alles bij wet geregeld is. Volgens de wet moeten fraudevorderingen in principe altijd geïnd worden. In deze paragraaf wordt de wet beschreven.

Herzien en intrekken bij schending inlichtingenplicht

Artikel 2 lid 2 bevat de hoofdregel, te weten de wijze waarop in beginsel ten volle gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid tot herziening, intrekking, terugvordering, invordering of bruterings.

ART. 54 LID 3 PW en ART. 17 LID 3 IOAW/IOAZ (geldig vanaf 1 juli 2013):

Het college herziert een besluit tot toekenning van bijstand, dan wel trekt een besluit tot toekenning van bijstand in, indien het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijstand. Onverminderd het elders in deze wet bepaalde terzake van herziening of intrekking van een besluit tot toekenning van bijstand kan het college een besluit tot toekenning van bijstand herzien of intrekken, indien anderszins de bijstand ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend.

Herziening is van toepassing als er deels nog wel aanspraak op uitkering bestaat.

Wanneer duidelijk is dat er in het geheel geen recht bestond, moet het recht worden *ingetrokken*.

Het kan hierbij gaan om het schenden van de inlichtingenplicht naar zowel de gemeente als het UWV Werkbedrijf.

De uitkering kan ook herzien worden als de belanghebbende niet aantoont dat hij of zij een alleenstaande of alleenstaande ouder is (art. 53a PW).

Opschorting en intrekking bij schending inlichtingenplicht

Als belanghebbende geen of onvoldoende inlichtingen geeft om het recht op uitkering te bepalen, kan het college het recht op de uitkering opschorten. Binnen de PW kan het college het recht maximaal 8 weken opschorten, binnen de IOAW/IOAZ geldt geen maximale termijn.

Opschorting vindt plaats na een eerste hersteltermijn. In de termijn die daarvoor wordt gehanteerd, moet de belanghebbende redelijkerwijs in staat stellen om de relevante ontbrekende gegevens of

bewijsstukken alsnog te verstrekken. Er moet minimaal 1 week gehanteerd worden om te voorkomen dat de belanghebbende niet of niet tijdig kennis heeft kunnen nemen van de hersteltermijn. Wanneer op voorhand reeds duidelijk is dat de belanghebbende meer tijd nodig heeft om de gevraagde stukken te verstrekken, bijvoorbeeld als de kopieën van de bankafschriften moeten worden opgevraagd bij de betreffende bank, dan wordt uiteraard een langere termijn gehanteerd.

Indien de belanghebbende de gevraagde stukken niet binnen de hersteltermijn verstrekt, kan overgegaan worden tot opschorting.

De opschorting moet aan de belanghebbende bekend worden gemaakt met daarbij een nieuwe hersteltermijn.

Als de belanghebbende binnen deze tweede hersteltermijn nog niet de inlichtingen heeft verstrekt, hem of haar daarvan een *verwijt* kan worden gemaakt, en, in geval van een uitkering op basis van de PW, de periode waarvoor het recht op uitkering is opgeschort niet meer bedraagt dan *8 weken*, kan het recht op uitkering worden *ingetrokken* met ingang van de dag van opschorting.

Verwijt: De belanghebbende kan geen verwijt worden gemaakt als de gegevens of bewijsstukken niet (meer) van belang zijn om het recht op uitkering vast te stellen of als de gegevens of bewijsstukken redelijkerwijs niet binnen de gestelde hersteltermijn beschikbaar waren (bijv. LJN BA6877).

8 weken: Als de termijn van 8 weken is overschreden, moet het recht op uitkering worden herzien of ingetrokken op basis van art. 54 lid 3 sub a. Zie verder paragraaf 3.2.1.

Op 1 juli 2013 gelden de volgende wetteksten:

ART. 54 LID 1 PW, ART. 17 LID 1 IOAW/IOAZ

Indien belanghebbende de voor de verlening van bijstand van belang zijnde gegevens of de gevorderde bewijsstukken niet, niet tijdig of onvolledig heeft verstrekt en hem dit te verwijten valt, dan wel indien de belanghebbende anderszins onvoldoende medewerking verleent, kan het college het recht op bijstand voor de duur van ten hoogste acht weken opschorten:

- a. Vanaf de eerste dag van de periode waarop het verzuim betrekking heeft, of*
- b. Vanaf de dag van het verzuim indien niet kan worden bepaald op welke periode dit verzuim betrekking heeft.*

ART. 54 LID 2 PW, ART. 17 LID 2 IOAW/IOAZ

Het college doet mededeling van de opschorting aan de belanghebbende en nodigt hem uit binnen een door hen te stellen termijn het verzuim te herstellen.

ART. 54 LID 4 PW, ART. 17 LID 4 IOAW/IOAZ

Als de belanghebbende in het geval bedoeld in het eerste lid het verzuim niet herstelt binnen de daarvoor gestelde termijn, kan het college na het verstrijken van deze termijn het besluit tot toekenning van uitkering intrekken met ingang van de eerste dag waarover het recht op uitkering is opgeschort.

Terugvorderingsbesluit

Een terugvorderingbesluit is een belastend besluit, en moet dus goed worden onderbouwd (motiveringsbeginsel). Daarvoor is onderzoek nodig (zorgvuldigheidsbeginsel).

Voorbeeld

Dat de gemeente bij terugvordering zorgvuldig te werk moet gaan, blijkt bijvoorbeeld uit onderdeel van de uitspraak CRvB 11-04-2012, LJN BW2492. De gemeente had een PGB verstrekt voor hulp bij het huishouden. Bij

de informatieverstrekking rond de overgang van AWBZ naar Wmo, was de gemeente in eerste instantie onvoldoende duidelijk geweest over de voorwaarden waaronder dat PGB zou worden verstrekt. Toen belanghebbende werd gevraagd naar verantwoording van het PGB, kon zij een deel van de besteding niet verantwoorden. Zij beriep zich op de informatie die zij van de gemeente had ontvangen over de voorwaarden voor de verantwoording. De Raad oordeelde dat de gemeente niet kon terugvorderen over de gehele periode waarover de gemeente wilde terugvorderen. Uit de in eerste instantie door de gemeente verstrekte informatie, kon belanghebbende volgens de Raad inderdaad afleiden dat de oude (en soepeler) verantwoordingsregels uit de AWBZ ook door de gemeente zouden worden gehanteerd. Later was de gemeente (aantoonbaar – door een brief te sturen) specifiek(er) geweest over de strengere verantwoordingsregels. Vanaf dat moment kon de gemeente zich wel op die regels beroepen en op grond daarvan terugvorderen.

Wettelijke regels over terugvordering bij fraudevorderingen zijn te vinden in:

- artikel 58 lid 1 PW, artikel 25 lid 1 en lid 3 IOAW/IOAZ, waarin wordt beschreven dat het college tot terugvordering over moet gaan.
- artikel 58 lid 3 PW, waarin wordt beschreven wie moet terugvorderen als er sprake is van een vergoeding aan een andere gemeente
- artikel 59 lid 1 PW, art. 26 IOAW/IOAZ gaat in op terugvordering van gezinsleden. Dit betekent in theorie dat het gehele bedrag van elk gezinslid kan worden teruggevorderd. In de praktijk is er eigenlijk alleen sprake van terugvordering op de partner. Van minderjarige kinderen mag er niet worden teruggevorderd en meerderjarige kinderen vallen niet onder de bijstandsnorm. Als een belanghebbende niet in staat is om het bedrag terug te betalen, kan de partner (of kunnen partners) voor het bedrag worden aangesproken. Ook van een verzwegen partner kan teruggevorderd worden. In principe moeten de belanghebbende en de partner die beiden hoofdelijk aansprakelijk zijn, hun aandeel onderling met elkaar verrekenen. Ze kunnen zich niet beroepen op onbekendheid met de handelingen van de ander. Dit is niet het probleem van het college.
Als de belanghebbende het bestaan van een partner heeft verzwegen, kan de verzwegen partner van zijn verplichting worden ontheven als hij niet op de hoogte was van de uitkering en dit ook kan aantonen (HR 1 dec 1995).

Afzien van terugvordering

Op 2 plaatsen wordt beschreven wanneer het college afziet van terugvorderen:

1. De wet: afzien bij dringende redenen. (zie paragraaf 2.2.7)
2. Artikel 3 van de beleidsregels: afzien naar aanleiding van jurisprudentie (alléén uitzondering b)

LET OP: afzien in verband met kruimelbedrag of bij schulden is in geval van fraudevorderingen NIET mogelijk! De wet eist in artikel 58 lid 1 dat er teruggevorderd wordt en in artikel 60c PW en artikel 29a IOAW/IOAZ is aangegeven dat het college geen medewerking verleend aan de totstandkoming van een schuldregeling bij fraudevorderingen en daarmee samenhangende boetes.

1. Afzien van terugvordering volgens de wet:

Op 1 januari 2013 geldt de volgende wettekst:

ART. 58 LID 8 PW, ART. 25 LID 7 IOAZ/IOAW

Indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn kan het college besluiten geheel of gedeeltelijk van terugvordering af te zien

2. Uitzondering naar aanleiding van jurisprudentie

- a. *De zes maanden-jurisprudentie (geldt niet voor fraudevorderingen)*
- b. *Beperkte overschrijding van de vermogensgrens gedurende langere tijd*

Zie de toelichting bij artikel 3 op pagina 6.

Verjaring

In andere gevallen dan genoemd in paragraaf 3.2.4, zijn de termijnen in artikel 3:309 BW van toepassing. Op grond van dit artikel kan terugvordering plaatsvinden tot 20 (twintig) jaar na de onverschuldigde betaling, mits het college binnen vijf jaar nadat de onverschuldigde betaling bekend is geworden, een terugvorderingactie heeft ingesteld en tijdens deze actie de stuiting is genoemd (artikel 4:105 Awb “verjaring wordt gestuit door daad van rechtsvervolging”).

De gemeente moet dus binnen de verjaringstermijn (binnen de 5 jaar) actie ondernemen, anders verjaart de vordering en is deze niet meer afdwingbaar. Zodra de gemeente actie onderneemt, gaat de verjaringstermijn van 5 jaar opnieuw lopen, stuiting genoemd. De nieuwe termijn is dezelfde als de oorspronkelijke termijn, maar met een maximum van 5 jaar. De verjaring treedt echter niet eerder in dan waarop de oorspronkelijke termijn zonder stuiting zou zijn verstreken. In de volgende situaties start de verjaringstermijn opnieuw: door een schriftelijke aanmaning of dwangbevel, of een mededeling waarin het recht tot nakoming ondubbelzinnig wordt voorbehouden.

BETALINGSVERPLICHTING

In paragraaf 3.2 van de beleidsregels is het beleid beschreven hoe fraudevorderingen gevorderd moeten worden.

Procedure innen

Volgorde innen vorderingen

Als belanghebbende zowel een boete als een andere vordering moet betalen, wordt in principe eerst de boete ingevorderd en dan de rest.

Reden hiervoor is dat de boete niet preferent (maar concurrent) is bij (toekomstige) schuldregelingen. Dit betekent dat betaling van een boete geen voorrang heeft boven andere schulden in een aflossingsplan. Een terugvordering van de bijstandsuitkering wel en krijgt daarmee in het aflossingsplan een dubbel uitkeringspercentage. Wettelijk preferente schulden krijgen een in verhouding twee keer zo hoge ‘aflossing’ als concurrente schulden.

Daarnaast kan een boete nooit kwijtgescholden worden en de terugvordering wel. Dit laatste is een voordeel voor de belanghebbende.

Van deze regel kan afgeweken worden bijvoorbeeld als sprake is van oplopende kosten omdat de vordering gebruteerd moet worden of wanneer de belanghebbende om een andere volgorde verzoekt (art. 4:92 Awb).

Manier van innen

Globaal komt de invordering neer op de volgende stappen:

1. In beginsel moet de belanghebbende de vordering in één keer betalen. Indien er verrekend kan worden, wordt direct verrekend.
2. Als de belanghebbende niet in één keer kan of wil betalen, kan de belanghebbende binnen 6 weken vragen om een betalingsregeling.
3. Als de vordering niet betaald wordt, wordt de juridische procedure van invordering gevolgd (aanmaning, dwangbevel en beslag).

Invorderingsbesluit

In **artikel 20** is in lid 1 beschreven dat het college meteen in de beschikking tot terugvordering overgaat tot invordering. Daarbij wordt een betalingstermijn van 6 weken gehanteerd (artikel 4:87 Awb).

In het invorderingsbesluit (dat tevens terugvorderingsbesluit is), moet volgens artikel 21 lid 2 aangegeven worden:

- a. De hoogte van het in te vorderen bedrag
- b. Dat de belanghebbende het bedrag in één keer moet voldoen
- c. Dat de belanghebbende het bedrag binnen 6 weken moet betalen, dus vóór datum ...
- d. Dat de belanghebbende om een betalingsregeling kan vragen
- e. Dat nieuwe schulden niet leiden tot aanpassing van dit invorderingsbedrag
- f. Wat de gevolgen zijn als de belanghebbende niet betaalt

Daarnaast is het besluit vatbaar voor bezwaar en beroep (toevoegen bezwaarclausule).

In art. 6:16 Awb is vermeld dat het indienen van een bezwaar- of beroepschrift de werking van het bestreden besluit niet schorst. Dit betekent dat het besluit gewoon geldig blijft en de rechtsgevolgen van het besluit in stand blijven zolang er geen andersluidende beslissing is genomen. In principe kun je het besluit dus gewoon uitvoeren.

Als de belanghebbende vindt dat de werking van het besluit wél geschorst moet worden, kan hij de voorzieningenrechter van de rechtbank om een voorlopige voorziening vragen (art. 8:81 Awb).

Vaak, zeker bij Wmo-gelden, gaat een terug- en invorderingsbesluit gepaard met een besluit tot wijziging cq. herziening van het recht. Praktisch gezien kunnen beide besluiten het beste in één beschikking worden gecombineerd, maar ze moeten dan in de tekst wel duidelijk van elkaar te onderscheiden zijn.

Verrekening

Anders dan bij niet-fraudevorderingen, is het college volgens art. 60 lid 4 PW en art. 28 lid 2 IOAW/IOAZ *verplicht* tot verrekening over te gaan van zowel de fraudevordering als de bestuurlijke boete.

In **artikel 21** van de beleidsregels is aangegeven dat als de belanghebbende na afgifte van het terugvorderingbesluit nog een uitkering ontvangt, het college tot verrekening van de vordering overgaat. Dit is het geval als het niet aannemelijk is dat de belanghebbende het bedrag in één keer kan voldoen. Het college gaat direct tot verrekening over ook al wordt reeds een boete verrekend (art. 60 lid 4 PW en art. 28 lid 2 IOAW/IOAZ) of heeft het college met betrekking tot een andere vordering uitstel van betaling gegeven (art. 4:93 lid 5 Awb).

Toekomstige betaling

Met een toekomstige betaling kan een terugvorderingbedrag verrekend worden. Een toekomstige betaling kan de uitkering zijn waar de terugvordering op betrekking heeft, maar kan ook de vakantietoeslag⁶ of periodieke betalingen als een PGB zijn.

Dat houdt in dat bedragen die in het verleden, om wat voor reden dan ook, te veel zijn betaald, in mindering kunnen worden gebracht op nog uit te betalen bedragen. Echter, daarbij moet wel bedacht worden dat een dergelijke handelwijze binnen de Wmo mogelijk strijdig is met de compensatieverplichting.

Voorbeeld

Iemand kan door verrekening van oude schulden met nog te betalen termijnen van een PGB geen hulp bij het huishouden meer betalen of geen gebruik meer maken van een rolstoeltaxi. Bij hulp bij het huishouden zou dan wellicht beter een keus voor hulp in natura gemaakt kunnen worden, maar bij de rolstoeltaxi kan er een reëel probleem ontstaan. Hoe verrekening in

⁶ Zie CRvB 10-04-2007, nr. 06/463 PW. College is bevoegd tot verrekening schuld met vakantie-uitkering op basis van 6:127 lid 2 BW.

de jurisprudentie zal uitpakken, is nog niet bekend. Simpelweg omdat onder de Wvg nauwelijks uitspraken over terugvordering zijn geweest. Verwacht mag worden dat onder de Wmo wel meer jurisprudentie zal ontstaan op dit punt.

Met (uitstroom)premies kan het terugvorderingbedrag ook verrekend worden. Echter, als de belanghebbende achteraf vraagt om de premie alsnog uit te betalen, doet het college dit.

De belanghebbende wordt schriftelijk in kennis gesteld dat een vordering op grond van het terugvorderingsbesluit met zijn of haar uitkering wordt verrekend en wat de hoogte van deze verrekening is (art. 4:93 lid 2 Awb). De belanghebbende moet onder aftrek van de verrekening nog steeds over een inkomen van minimaal de beslagvrije voet beschikken (art. 4:93 lid 4 Awb).

Andere regels met betrekking tot verrekening zijn te vinden in artikel 60a PW en art. 28 en 29 IOAW/IOAZ over verrekening via een ander college, het UWV of de SVB en artikel 60b PW over verrekening bestuurlijke boete bij recidive.

Uitstel van betaling

In de praktijk kan het voorkomen dat een belanghebbende de vordering niet binnen de gestelde betalingstermijn kan voldoen en dat betaling ook redelijkerwijs niet kan worden verlangd. In art. 4:94 Awb is als 'kan'-bepaling geformuleerd dat het college dan uitstel van betaling kan verlenen. Het gemeentelijke beleid is in **artikel 22** en **artikel 27** van deze beleidsregels geformuleerd.

In artikel 22 lid 1 van de beleidsregels is beschreven dat het college van deze mogelijkheid gebruik maakt op verzoek van de belanghebbende of ambtshalve als duidelijk is dat belanghebbende geen mogelijkheden heeft tot betaling binnen de gestelde termijn. Uitstel is ambtshalve bijvoorbeeld mogelijk als de belanghebbende bezwaar heeft gemaakt. De hoogte van de invordering staat immers dan nog niet vast.

Voorwaarde voor het uitstel is dat de belanghebbende een eventuele aflossingscapaciteit wel aanwendt om binnen de betalingstermijn een gedeelte van de openstaande schuld af te lossen. (artikel 22 lid 2).

Andere voorwaarde voor het uitstel is dat de belanghebbende eerst het vermogen aanspreekt, in zover het vermogen meer bedraagt dan de voor de belanghebbende geldende bijstandsnorm (artikel 22 lid 3). Onder vermogen verstaan wij gelden en eenvoudig te gelde te maken bezittingen zoals auto, scooter, motor, bromfiets, caravan, sieraden (m.u.v. persoonlijke), andere kostbaarheden.

Bij vaststelling van het vermogen worden vorderingen als gevolg van te veel ontvangen uitkeringen buiten beschouwing gelaten (artikel 22 lid 4 onder a). Verder worden noodzakelijke bezittingen (art. 34 lid 2a PW) en het vermogen in de woning inclusief erf, mits dit minder is dan een bepaald bedrag (art 34 lid 2d PW) buiten beschouwing gelaten bij het vaststellen van het vermogen.

ART. 34 LID 2 onder a en d PW (per 1 januari 2013)

Niet als vermogen wordt in aanmerking genomen:

a. bezittingen in natura die naar hun aard en waarde algemeen gebruikelijk zijn dan wel, gelet op de omstandigheden van persoon en gezin, noodzakelijk zijn;

d. het vermogen gebonden in de woning met bijbehorend erf, bedoeld in artikel 50, eerste lid, voorzover dit minder bedraagt dan € 48.900,00

Worden de voorwaarden slechts voor een deel nagekomen, dan kan er voor gekozen worden om dit gedeelte na aanmaning in te vorderen.

Als de belanghebbende de aflossingscapaciteit of het vermogen niet aanwendt, wordt het uitstel ingetrokken (artikel 22 lid 5). De uitstelbeschikking hoeft daarvoor niet te worden ingetrokken.

Intrekking van het uitstel doet de betalingsverplichting onverkort herleven en vergt dan een nieuwe beschikking. Pas na bekendmaking van die beschikking, kan de invorderingsprocedure worden gestart of hervat.

De belanghebbende kan ook gedurende de aflossingsperiode om uitstel van betaling verzoeken (artikel 27 lid 1 onder b) als zeer dringende redenen uitstel noodzakelijk maken (artikel 27 lid 3).

Het verzoek wordt afgewezen als (artikel 27 lid 6):

- a. Medewerking belanghebbende onvoldoende is
- b. Onvoldoende bewijs dat er een zeer dringende reden is
- c. Er redelijkerwijs vermogensobjecten te gelde gemaakt kunnen worden om de vordering te betalen
- d. De (resterende)aflossingsverplichting de laatste is, waarna geen vordering meer bestaat
- e. De gevraagde termijn van uitstel onaanvaardbaar is
- f. Betalingsproblemen van de belanghebbende structureel zijn, waardoor uitstel geen oplossing is
- g. De vordering (inmiddels) minder dan 50 euro is.

Met het indienen van een verzoek om uitstel van betaling wordt de aflossingsverplichting niet opgeschort (artikel 27 lid 7)

Uitstel van betaling (of weigering van uitstel) moet bij beschikking worden verleend met daarin de termijn waarvoor het uitstel wordt verleend. Het uitstel is dus voor bezwaar en beroep vatbaar. De belanghebbende krijgt met het uitstel de mogelijkheid om het bedrag later dan binnen de in de wet gestelde betalingstermijn te betalen, zodat het college geen verdere maatregelen mag treffen, zoals aanmaning of dwangbevel.

Betalingsregeling

In lid 1 van **artikel 23** wordt gesteld dat in principe op verzoek van de belanghebbende een betalingsregeling wordt getroffen, tenzij de belanghebbende over voldoende vermogen beschikt en deze ook redelijkerwijs te gelde kan maken. Bij de berekening van het vermogen, moet volgens artikel 23 lid 2 rekening worden gehouden met de vermogensgrens als beschreven in art. 34 lid 3 van de wet

Het college kan ook zonder verzoek van de belanghebbende een betalingsregeling treffen als de belanghebbende niet aan zijn betalingsverplichting voldoet. Zie verder paragraaf 3.3.6 van deze toelichting.

Bij een verzoek moet het college binnen 8 weken een voorstel aan de belanghebbende doen over gespreide betaling van het invorderingsbedrag of een besluit sturen dat de belanghebbende geen betalingsregeling krijgt (artikel 23 lid 3).

Het besluit bevat de details van het voorstel (artikel 23 lid 4). In het voorstel is opgenomen wanneer de aflossingsverplichting begint, hoe lang deze duurt en hoe hoog deze verplichting is. Daarnaast moet de belanghebbende geïnformeerd worden wat er gebeurt als de belanghebbende niet aan zijn aflossingsverplichting voldoet.

Vaststellen aflossingsverplichting

In **artikel 24** en **artikel 25** wordt beschreven hoe de aflossingsverplichting berekend wordt. In artikel 24 staat dit beschreven voor belanghebbenden die een uitkering van de gemeente ontvangen. In artikel 25 voor belanghebbenden die geen uitkering (meer) ontvangen.

Het bedrag moet zo snel mogelijk worden afgelost. De maandelijkse aflossingsverplichting wordt daarom in principe gesteld op het maandelijkse inkomen verminderd met de beslagvrije voet. (artikel 24 lid 1 en artikel 25 lid 2 en lid 3). In de praktijk is dit ongeveer 10% van de norm, echter het moet

individueel berekend worden. (zie Bijlage 1. Berekenen beslagvrije voet of bijvoorbeeld via [HTTP://PW-BESLAGVRIJEVOET.NL/PW/INDEX.PHP](http://PW-BESLAGVRIJEVOET.NL/PW/INDEX.PHP)).

Er zijn drie uitzonderingen op deze berekening:

1. Gedurende maximaal zes maanden na beëindiging of intrekking van de uitkering, wordt de aflossingsverplichting aangehouden die de belanghebbende had opgelegd gekregen bij het ontvangen van de uitkering (artikel 25 lid 1). Zo wordt de aanvaarding van werk beloond en armoedeval voorkomen. Mocht de belanghebbende bijvoorbeeld een erfenis hebben ontvangen, dan wordt niet 6 maanden gewacht voordat de aflossingsverplichting aangepast wordt.
2. Als de belanghebbende niet in Nederland woont of vast verblijft (art. 475e Rv), wordt geen rekening gehouden met de beslagvrije voet (uitzonderingen in artikel 25 lid 2 en 3).
3. Als de belanghebbende zelf met een voorstel komt waarbij de vordering binnen 24 maanden volledig is afgelost, kan hiermee ingestemd worden (artikel 24 lid 2 en artikel 25 lid 4).
4. Als de belanghebbende geen gegevens verstrekt om een correcte berekening te kunnen maken, kan de gemeente de beslagvrije voet halveren (art. 475g Rv)

In beginsel moet er minstens € 25 per maand afgelost worden. Echter, soms is het belangrijker dat in ieder geval iets wordt afgelost dan hoeveel. Denk hierbij aan jongeren of mensen met zak- en kleedgeld.

Wijzigen aflossingsverplichting

In **artikel 26** is beschreven dat de aflossingsverplichting wordt gewijzigd naar aanleiding van een onderzoek door het college. Een wijziging kan ook plaatsvinden op verzoek van de belanghebbende. Dit is in **artikel 27** beschreven.

In principe wordt elk jaar bekeken in hoeverre de aflossingsverplichting aangepast moet worden (artikel 26 lid 2). Als de belanghebbende om aanpassing verzoekt, start het college onmiddellijk een onderzoek om binnen 8 weken een besluit te nemen. (artikel 27 lid 2). Als het onderzoek leidt tot aanpassing van de aflossingsverplichting, wordt de belanghebbende hiervan op de hoogte gesteld met een beschikking (artikel 26 lid 3 en artikel 27 lid 2 en lid 5). In de beschikking is opgenomen dat de nieuwe aflossingsverplichting op de eerste dag van de maand na dagtekening beschikking ingaat (artikel 26 lid 4).

VERZUIM

Procedure bij verzuim

Aanmaning

Als de belanghebbende niet reageert of de aflossingsverplichting niet betaalt, stuurt het college een aanmaning volgens art. 4:112 Awb. In de aanmaning:

- wordt de belanghebbende gemaand om binnen twee weken alsnog tot betaling over te gaan
- wordt vermeld dat bij niet tijdige betaling de betaling afgedwongen kan worden op kosten van de belanghebbende.

Het is juridisch mogelijk om wettelijke rente in rekening te brengen over de periode van verzuim (artikel 4:98 Awb) en een vergoeding te vragen bij aanmaning (art. 4:113 Awb). Dit is echter niet wenselijk, omdat de extra uitvoering van deze mogelijkheid arbeidsintensief is en deze verhoging van de vordering niet bijdraagt aan het doel de vordering volledig te innen.

Dwangbevel

Als de belanghebbende na te zijn aangemaand, niet tot betaling overgaat, wordt een dwangbevel uitgevaardigd volgens paragraaf 4.4.4.2 van de Awb (art. 4:114 tot en met art. 4:124 Awb).

In art. 4:116 Awb staat dat een dwangbevel een executoriale titel oplevert. Daarmee kan een vereenvoudigd derdenbeslag plaatsvinden. Dit geldt niet voor terugvorderingbesluiten met betrekking tot Wmo-gelden.

In art. 4:122 Awb is bepaald wat minimaal in een dwangbevel moet worden vermeld. In het dwangbevel:

- Staat aan het hoofd het woord «dwangbevel»;
- het bedrag van de invorderbare hoofdsom;
- de beschikking of het wettelijke voorschrift waaruit de geldschuld voortvloeit;
- de kosten van het dwangbevel (zie toelichting hieronder)
- dat het op kosten van de schuldenaar ten uitvoer kan worden gelegd.

Kosten bij verzuim

Vóór het sturen van het dwangbevel berekenen we geen wettelijke rente of andere kosten (artikel 28 lid 1). Daarna wel, zoals beschreven in artikel 28 lid 2.

De invorderingskosten, of te wel de kosten van het dwangbevel, bestaan uit gerechtelijke kosten en buitengerechtelijke kosten:

a. Gerechtelijke kosten:

Juridische grond is art. 4:120 Awb: *“De gerechtelijke kosten worden berekend met toepassing van de op grond van artikel 434a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering vastgestelde tarieven”.*

Artikel 434a verwijst naar het BESLUIT TARIEVEN AMBTSHANDELINGEN

GERECHTSDEURWAARDERS. Daarin is een lijst opgenomen wat gerechtsdeurwaarders in rekening mogen brengen aan de klant aan gerechtelijke kosten.

b. Buitengerechtelijke kosten:

Juridische grond is art. 4:120 Awb: *“De buitengerechtelijke kosten worden berekend met toepassing van bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen tarieven”.*

Dit artikel verwijst naar het BESLUIT BUITENGERECHTELIJKE KOSTEN: *“De buitengerechtelijke kosten bedragen ten hoogste 15% van de geldsom, bedoeld in ART 4:86 AWB.”*

In artikel 28 lid 3 is bepaald dat de buitengerechtelijke kosten 15% van de geldsom bedragen. Echter, de kosten bedragen minimaal 50 euro en maximaal 1000 euro.

Met het minimaliseren en maximaliseren van de bedragen wordt beoogd dat een belanghebbende enerzijds correct en op tijd betaalt en anderzijds bij grote betalingsachterstanden geen demotiverende verhoging van de geldsom krijgt.

Belangrijkste uit ARTT. 4:114 – 4:124 AWB (geldig op 1 januari 2013)

Art. 4:114

Onder dwangbevel wordt verstaan: een schriftelijk bevel van een bestuursorgaan dat ertoe strekt de betaling van een geldsom als bedoeld in artikel 4:85 af te dwingen.

Art. 4:116

Een dwangbevel levert een executoriale titel op, die met toepassing van de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering kan worden tenuitvoergelegd.

Art. 4:119

1. *Bij het dwangbevel kunnen tevens de aanmaningsvergoeding, de wettelijke rente en de kosten van het dwangbevel worden ingevorderd.*
2. *Het dwangbevel kan betrekking hebben op verschillende verplichtingen tot betaling van een geldsom door de schuldenaar aan het bestuursorgaan.*

Art. 4:120

1. *De betekening en de tenuitvoerlegging van het dwangbevel geschieden op kosten van degene tegen wie het is uitgevaardigd*
2. *De gerechtelijke kosten worden berekend met toepassing van de op grond van artikel 434a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering vastgestelde tarieven. De buitengerechtelijke kosten worden berekend met toepassing van bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen tarieven*
3. *De kosten zijn ook verschuldigd indien het dwangbevel door betaling van verschuldigde bedragen niet of niet volledig ten uitvoer is gelegd.*

Art. 4:121

Indien een dwangbevel dat is uitgevaardigd voor een gedeelte van een verplichting tot betaling van een geldsom ten uitvoer wordt gelegd door beslaglegging, kunnen bij datzelfde dwangbevel alle tot het tijdstip van beslaglegging vervallen termijnen van die verplichting worden ingevorderd, mits het op dat tijdstip invorderbare bedrag uit het dwangbevel is op te maken.

Art. 4:122

1. *Het dwangbevel vermeldt in ieder geval:*
 - a. *aan het hoofd het woord «dwangbevel»;*
 - b. *het bedrag van de invorderbare hoofdsom;*
 - c. *de beschikking of het wettelijk voorschrift waaruit de geldschuld voortvloeit;*
 - d. *de kosten van het dwangbevel, en*
 - e. *dat het op kosten van de schuldenaar ten uitvoer kan worden gelegd.*
2. *Het dwangbevel vermeldt, indien van toepassing:*
 - a. *het bedrag van de aanmaningsvergoeding, en*
 - b. *de ingangsdatum van de wettelijke rente.*

Art. 4:123

1. *De bekendmaking van een dwangbevel geschiedt door middel van de betekening van een exploit als bedoeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De artikelen 3:41 tot en met 3:45 zijn niet van toepassing.*
2. *Het exploit vermeldt in ieder geval de rechtbank waarbij tegen het dwangbevel en de tenuitvoerlegging ervan overeenkomstig de artikelen 438 en 438a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering kan worden opgekomen.*

KWIJTSCHELDING

In artikel 29 en 30 van de beleidsregels is bepaald wanneer het college een restantvordering kan kwijtschelden. Kwijtschelding is ambtshalve mogelijk of op verzoek van de belanghebbende.

Procedure

Ambtshalve

Kwijtschelding is ambtelijk mogelijk als de belanghebbende gedurende 10 jaar (=120 maanden) geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat de belanghebbende deze op enig moment gaat verrichten. (Artikel 29 lid 2 op basis van art. 58 lid 7 onder c PW). Uitzondering hierop is als de vordering door pand of hypotheek op een goed of goederen is gedekt, behoudens voor zover de vordering niet op die goederen verhaald kan worden (artikel 30 lid 1).

Op verzoek belanghebbende

In artikel 29 lid 2 is beschreven dat kwijtschelding alleen mogelijk is als de belanghebbende een schriftelijk verzoek heeft gedaan om kwijtschelding.

Kwijtschelding is mogelijk op de gronden genoemd in art. 58 lid 7 onder a, b. en d. PW als de belanghebbende:

- a. Gedurende 10 jaar (=120 maanden) volledig aan zijn aflossingsverplichtingen heeft voldaan, of
- b. Het bedrag van die 120 maanden aan aflossingsverplichting en invorderingskosten heeft betaald;
- c. Een bedrag van minimaal 50% van de restsom in één keer aflost.

ART. 58 LID 7 PW (geldig op 1 januari 2013)

In afwijking van het eerste lid kan het college besluiten van terugvordering of van verdere terugvordering als bedoeld in het eerste lid af te zien, indien de persoon van wie de kosten van bijstand worden teruggevorderd:

- a. Gedurende tien jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan;*
- b. Gedurende tien jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode, vermeerderd met de daarover verschuldigde wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald;*
- c. Gedurende tien jaar geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment zal gaan verrichten; of*
- d. Een bedrag, overeenkomend met ten minste 50% van de restsom, in één keer aflost.*

Bovenstaande geldt niet als de vordering door pand of hypotheek op een goed of goederen is gedekt, behoudens voor zover de vordering niet op die goederen verhaald kan worden (artikel 30 lid 1).

Bij het onderzoek of bij behandeling van het verzoek, wordt het volgende in overweging genomen (artikel 29 lid 3):

1. de verleende medewerking van de belanghebbende bij onderzoeken en betalingsmogelijkheden in het kader van de vordering
2. omstandigheden van de belanghebbende en zijn of haar gezin
3. de inspanning van belanghebbende en/of partner om werk te vinden
4. de (financiële) vooruitzichten van belanghebbende en zijn of haar gezin
5. verwijtbaarheid met betrekking tot het ontstaan van de vordering
6. de hoogte van de restantvordering in vergelijking met de oorspronkelijke vordering.

Intrekking kwijtschelding

Het besluit tot kwijtschelding wordt ingetrokken als blijkt dat de belanghebbende onvolledige of onjuiste gegevens heeft verstrekt op basis waarvan een verkeerd besluit is genomen (artikel 30 lid 2).

VERHAAL

REIKWIJDTE

In paragraaf 6.5 van de PW zijn de wettelijke regels met betrekking tot verhaal opgenomen.

ART. 61 PW (geldig op 1 januari 2013)

Kosten van bijstand kunnen door het college worden verhaald in de gevallen en naar de regels aangegeven in deze paragraaf.

In artikel 62 en 62f van de PW is bepaald dat de kosten van bijstand kunnen worden verhaald:

1. a. op degene die bij het ontbreken van gezinsverband zijn onderhoudsplicht jegens zijn echtgenoot, of
minderjarig kind niet of niet behoorlijk nakomt en op het minderjarige kind dat zijn onderhoudsplicht
jegens zijn ouders niet of niet behoorlijk nakomt;
b. op degene die zijn onderhoudsplicht na echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed niet of niet behoorlijk nakomt;
c. op degene die zijn onderhoudsplicht op grond van artikel 395a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek niet of niet behoorlijk nakomt jegens zijn meerderjarig kind aan wie bijzondere bijstand is verleend.
2. a. degene aan wie de persoon die bijstand ontvangt of heeft ontvangen een schenking heeft gedaan voor
zover bij het besluit op de bijstandsaanvraag met de geschonken middelen rekening zou zijn gehouden indien de schenking niet had plaatsgevonden, tenzij gelet op alle omstandigheden aannemelijk is dat de schenker ten tijde van de schenking de noodzaak van bijstandsverlening redelijkerwijs niet heeft kunnen voorzien;
b. de nalatenschap van de persoon indien:
 - 1° aan die persoon ten onrechte bijstand is verleend en voor zover voor het overlijden nog geen terugvordering heeft plaatsgevonden;
 - 2° bijstand is verleend in de vorm van geldlening of als gevolg van borgtocht.

AFZIEN VAN VERHAAL

Op grond van praktische redenen wordt in artikel 31 onder a voorgesteld beneden de 50 euro af te zien van verhaal. Beneden de 300 euro start het college geen gerechtelijke procedure, dus vanaf 300 euro wel (artikel 31 onder b.). Het betreft een naar boven afgerond bedrag dat correspondeert met 6 maanden (zijnde de maximale periode aan terugwerkende kracht die de rechter toestaat in verhaalsprocedures, gerekend vanaf de indiening van het verzoekschrift) vermenigvuldigd met het in artikel 31 onder a genoemde minimumbedrag van 50 euro per maand.

Daarnaast wordt in artikel 31 onder c afgezien van verhaal als het bruto-inkomen van degene op wie verhaal wordt gezocht lager is dan € 1.600 per maand of als er dringende redenen aanwezig zijn om af te zien (zie paragraaf 2.2.7).

HOOGTE VERHAALSBIJDRAGE

Het college voert een eigen onderzoek naar de verhaalsbijdrage (artikel 32 lid 1). Het college is niet gehouden aan afgesproken alimentatiebedragen die vastgelegd zijn in convenanten tussen de gewezen partners. En ook niet aan de op grond van artikel 62e PW door de rechter vastgestelde alimentaties. Tenminste, voor zover de rechter bij de vaststelling geen eigen berekening heeft uitgevoerd. Dit laatste kan veelal afgeleid worden uit de uitspraak inzake de voorlopige voorzieningen, de echtscheiding of de alimentatie-uitspraak, in hoeverre de rechter het tussen de partijen overeengekomen bedrag heeft overgenomen.

Als er gerekend is door de rechter en de gegevens waarop de berekening gebaseerd is, wijken niet al te veel af van de informatie die het college reeds heeft ingewonnen, dan wordt aangesloten bij de rechterlijke alimentatievaststelling.

Is de rechter uitgegaan van verkeerde gegevens, is er verkeerd gerekend of is er sprake van gewijzigde omstandigheden, dan verhaalt het college een hoger bedrag dan de rechter heeft vastgesteld. In dit geval dient het bedrag dat het college wenst te verhalen wel tenminste € 50,00 per maand af te wijken van de door de rechter vastgestelde alimentatie. Dit is overeenkomstig de alimentatie-jurisprudentie.

Ambtshalve vaststelling

In artikel 32 lid 2 wordt bepaald dat de verhaalsbijdrage ambtshalve kan worden vastgesteld, ook als het college daarvoor niet alle gegevens heeft. Daarvoor geldt het volgende:

A. (ex-) Partners

De verhaalsbijdrage voor (ex-)partners als bedoeld in art. 62 PW, wordt berekend op basis van de inkomstenbron vanuit SUWI-net, de gemiddelde basishuur en de nominale premie basisverzekering Zorgverzekeringswet (ZVW).

B. Minderjarige kinderen

De verhaalsbijdrage voor minderjarige kinderen als bedoeld in art. 62 PW, wordt berekend op basis van de inkomstenbron vanuit SUWI-net. Met kostenposten (huur, zorgverzekering, schulden e.d.) wordt geen rekening gehouden, slechts met een forfaitaire woonlast (30% van het netto-inkomen). Dit wordt afgezet tegen de Tabel eigen aandeel kosten kinderen in combinatie met de zorgkorting en het kind gebonden budget (TREMA-normering).

In **artikel 2 lid 1 onder d** is aangegeven dat indien een rechtelijke alimentatie-uitspraak voorhanden is, het college de inning hiervan niet gaat overnemen, waarvoor art. 62b PW de mogelijkheden biedt. Gezien het feit dat het hier een voorliggende voorziening betreft, wordt de verantwoordelijkheid bij belanghebbende neergelegd om de inning te regelen. Het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdrage (LBIO) is hier een goed instrument voor.

In **artikel 33** is aangegeven dat het verhaal ingaat op de eerste dag van de maand, volgend op de maand waarin de brief is verstuurd.

WIJZIGING

Als na onderzoek blijkt dat de verhaalsbijdrage gewijzigd moet worden, stuurt het college een nieuwe beschikking met de gewijzigde verhaalsbijdrage. Tenzij het verschil tussen de oude en nieuwe verhaalsbijdrage minder is dan 50 euro per maand (artikel 34).

VERZUIM

De te volgen procedure bij verzuim, wordt geregeld in artikel 35.

Als de onderhoudsplichtige niet wil betalen, wordt een verzoekschrift bij de Rechtbank Midden-Nederland te Utrecht ingediend. Tenzij de verhaalsbijdrage kleiner dan 300 euro is, conform artikel 31 onder b. Een verzoekschrift moet in drievoud en ondertekend door de teammanager worden ingediend. De vertegenwoordiging bij de rechtbank wordt gedaan door de desbetreffende verhaalsambtenaar, echter wel bij schriftelijke machtiging.

Anders dan bij reguliere terugvorderingen, is geen dwangbevel nodig voor het leggen van beslag. Mits er een rechtelijke uitspraak naar aanleiding van het door het college ingediende verzoekschrift is. De uitspraak van de rechtbank heeft namelijk een executoriale titel en is uitvoerbaar bij voorraad.

SLOTBEPALINGEN

Artikelen spreken voor zich.

BIJLAGE 1 BEREKENEN BESLAGVRIJE VOET

Beslagvrije voet

Normen per: 1 januari 2013

GEHUWDEN / SAMENWONENDEN	jonger dan 65 jaar	90% WWB-norm incl VT
Beiden 21 jaar of ouder, met of zonder kinderen		€ 1.189,76
Beiden jonger dan 21 jaar, zonder kinderen		€ 411,10
Beiden jonger dan 21 jaar, met kinderen		€ 649,05
Eén jonger dan 21 jaar, zonder kinderen		€ 800,43
Eén jonger dan 21 jaar, met kinderen		€ 1.038,38

ALLEENSTAANDE OUDER	21 jaar of ouder, jonger dan 65 jaar		
	minimale bvv	variabele bvv	maximale bvv
Inkomen incl. VT	tot € 925,37	tussen € 925,37 en € 1.189,76	hoger dan € 1.189,76
Beslagvrije voet	€ 832,83	90% van het inkomen incl. VT	€ 1.070,78

ALLEENSTAANDE	21 jaar of ouder, jonger dan 65 jaar		
	minimale bvv	variabele bvv	maximale bvv
Inkomen incl. VT	tot € 660,98	tussen € 660,98 en € 925,37	hoger dan € 925,37
Beslagvrije voet	€ 594,88	90% van het inkomen incl. VT	€ 832,83

Toelichting beslagvrije voet alleenstaande (ouder)

De beslagvrije voet bedraagt 90% van het inkomen incl. vakantietoeslag, met als minimum 90% van de basisnorm en als maximum 90% van de basisnorm + toeslag.

Indien het totale inkomen niet volledig bekend is, geldt de minimale beslagvrije voet.

OUDEREN -> 65+	
Gehuwden / samenwonenden, één of beide partners 65+	€ 1.257,57
Alleenstaande ouder 65+	€ 1.149,77
Alleenstaande 65+	€ 913,64

ALLEENSTAANDE OUDER jonger dan 21 jaar	
90% van de bijstandsnorm incl. VT, maar exclusief bijzondere bijstandstoeslagen ivm noodzakelijk uitwonend zijn.	€ 443,50

ALLEENSTAANDE jonger dan 21 jaar	
90% van de bijstandsnorm incl. VT, maar exclusief bijzondere bijstandstoeslagen ivm noodzakelijk uitwonend zijn.	€ 205,55

Toelichting beslagvrije voet alleenstaande (ouder) jonger dan 21 jaar

De belastingdienst hanteert voor personen met een ander inkomen dan een bijstands-uitkering de beslagvrije voet die geldt voor 21 jaar en ouder.

Een toeslag in de vorm van bijzondere bijstand voor noodzakelijk uitwonend zijn, valt niet onder het beslag.

BESLAGVRIJE VOET BIJ VERBLIJF IN EEN INRICHTING	
Alleenstaande ouder of alleenstaande	€ 230,29
Echtgenoten	€ 378,75

* Als één van de echtgenoten in een inrichting verblijft bedraagt de beslagvrije voet 90% van de bijstandsnorm die voor ieder van hen als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden.

* De beslagvrije voet is gelijk aan de eigen bijdrage AWBZ verhoogd met bovengenoemd normbedrag.

Maximale verhoging woonkosten	
Type huishouden	maximale verhoging
jongeren tot 23 jaar*	€ 152,26
eenpersoonshuishouden 23-65 jaar	€ 315,26
eenpersoonshuishouden 65+	€ 317,08
tweepersoonshuishouden 23-65 jaar	€ 257,22
tweepersoons 23-65 (aangepaste woning handicap)	€ 315,26
tweepersoons 65+	€ 318,89
drie- of meerpersoonshuishouden 23-65 jaar	€ 282,20
drie- of meerpersoons 23-65 (aangepaste woning handicap)	€ 324,87
drie- of meerpersoonshuishouden 65+	€ 328,50

*Let op: In de volgende situaties gelden jongeren als 23 jr en ouder

- jongere heeft kind die tot het huishouden behoort
- jongere heeft een handicap

Beslagvrije voet rekenschema

1 januari 2013

BASISNORM BESLAGVRIJE VOET

€

Premies ziektekostenverzekering

€

Af: normpremie¹

€

Af: ontvangen zorgtoeslag

€ -

Bij:

€ +

€

Rekenhuur (kosten eigen woning)

€

Af: normhuur

€ 194,74 -

€

Af: ontvangen huur- / woonkostentoeslag

€ -

Bij: ²

€ +

€

Af: inkomen van partner (incl. vt) dat niet onder beslag valt,
maar maximaal de helft van de basisnorm beslagvrije voet

€ -

€

Af: inkomen van schuldenaar (incl. vt) waarop geen beslag ligt

€ -

Beslagvrije voet €

1. Hoogte normpremie

Alleenstaande (ouder) € 35,00

Echtpaar / samenwonenden € 75,00

2. Maximale verhoging woonkosten

Deze verhoging van de beslagvrije voet met woonkosten, mag in totaal niet meer bedragen dan het huurtoeslagbedrag waarop de schuldenaar, uitgaande van de laagste inkomenscategorie ten hoogste aanspraak kan maken (zie tabel).

